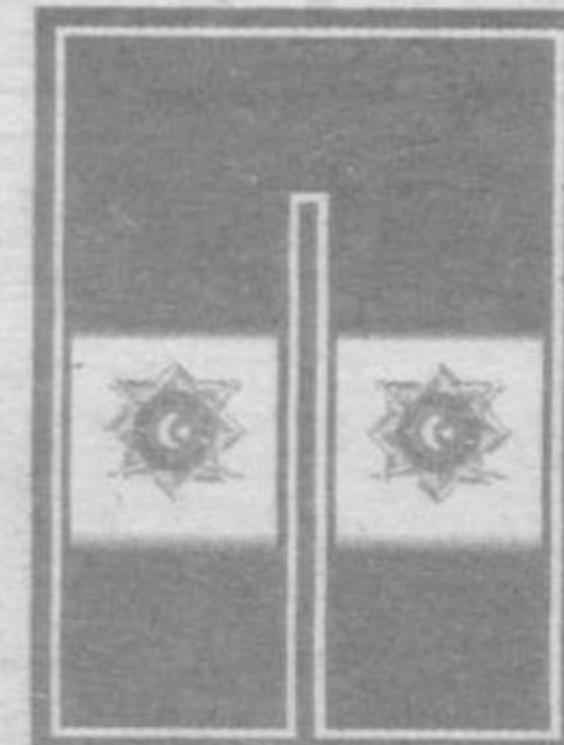

ГАЗЕТА 1930 ЙИЛ

12 МАЙДАН ЧИКА БОШЛАГАН

• Ўзбекистон Республикаси ИИВ нашри •

2006 йил 7 январь, шанба

• 1 (3635)-сон

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

Б. А. Матлюбовни Ўзбекистон Республикаси
Ички ишлар вазири этиб
тасдиқлаш тўғрисида

Баҳодир Аҳмадович Матлюбов Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири этиб тасдиқлансан.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2006 йил 5 январь.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

Ф. Т. Қодировни Ўзбекистон Республикаси
Ички ишлар вазири биринчи ўринbosари –
жиноят қидирув ва терроризмга қарши қурашиш

Бош бошқармасининг бошлиги этиб тайинлаш тўғрисида

Ғайрат Тоироевич Қодиров Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирининг биринчи ўринbosари – жиноят қидирув ва терроризмга қарши қурашиш бошқармасининг бошлиги этиб тайинлансан.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2006 йил 5 январь.

Ўзбекистон Республикаси
Ички ишлар вазири, генерал-лейтенант Б. А. МАТЛЮБОВ.

МАТЛЮБОВ Баҳодир Аҳмадович 1952 йил 10 марта Самарқанд шаҳрида туғилган. Маълумоти олий. Самарқанд давлат

университетининг хукуқшунослик факультетини тамомлаган.

Ички ишлар идораларидағи фаолияти 1973 йилдан бошланган.

Б. А. Матлюбов 1978 йилдан 1994 йилгача Самарқанд вилояти ички ишлар идораларида турли раҳбарлик лавозимларида хизмат қилди. 1994 йилдан 1997 йилгача Бухоро вилояти ички ишлар бошқармасининг бошлиги бўлиб ишлади. 1997 йилдан 2004 йилгача Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирининг биринчи ўринbosари лавозимида хизмат қилди.

2004 йил февраль ойida Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона кўмитасининг раиси лавозимида тайинланди.

I ва II даражали «Шон-шараф» орденлари билан мукофотланган.

Оилали, тўрт нафар фарзанди бор.

ишлар идораларида 1978 йилдан бўён хизмат қилади. 1989 йилдан 1998 йилгача Тошкент шаҳар ва пойтахт вилояти ички ишлар идораларида турли раҳбарлик лавозимларида ишлади. 1998 йилдан 2001 йилгача Тошкент ва Жиззах вилоятлари ИИБ бошлиқларининг биринчи ўринbosари бўлди. 2001-2002 йилларда Ўзбекистон Республикаси ИИВ Жиноят-қидирув ва терроризмга қарши қурашиш Бош бошқармаси бошлигининг ўринbosари, Тошкент шаҳар ИИБ бошлигининг биринчи ўринbosари лавозимида хизмат қилган.

2002 йил октябрь ойida Тошкент шаҳар Ички ишлар Бош бошқармаси бошлиги лавозимида тайинланди.

II даражали «Шон-шараф» ордени билан мукофотланган.

Оилали, тўрт нафар фарзанди бор.

Ўзбекистон Республикаси
Ички ишлар вазирининг биринчи ўринbosари, генерал-майор
F. T. ҚОДИРОВ.

ҚОДИРОВ Ғайрат Тоироевич 1957 йил 1 декабрда Тошкент вилоятининг Зангиота туманида туғилган. Маълумоти олий. ИИВ Тошкент Олий мактабини тамомлаган. Ички

ҚУРБОН ҲАЙИТИНИ НИШОНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Муборак Курбон ҳайитининг ҳалқимиз маънавий ҳаёти, фуқароларнинг ҳамжиҳатлиги ва меҳроқибатини юксалтиришдаги ўрни ва аҳамиятини эътиборга олиб ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Диний байрам - Курбон ҳайитини дам олиш куни деб эълон қилиш ҳақида"ги 1991 йил 20 июндаги ПФ-221-сон Фармонига мувофиқ:

1. 2006 йилда Курбон ҳайитининг биринчи куни 10 январга тўғри келиши ҳақида Ўзбекистон мусулмонлари идораси мурожаатини инобатга олиб, 2006 йил 10 январь дам олиш куни деб белгилансин ва мамлакатимизда байрам сифатида кент нишонлансан.

2. Мутасадди идора ва жамоат ташкилотлари Курбон ҳайитининг жойларда тартибли ва юқори даражада ўтиши учун тегишли тадбирларни амалга оширсинлар.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
2005 йил 29 декабрь.

ҲАЙИТИНИГИЗ
МУБОРАК
БЎЛСИН!

МУШТАРИЙЛАР ДИККАТИГА!

Инсон соғлиги – бебаҳо бойлиқ. Уни асраб-авайлаш ўз қўлимизда. Бироқ бирор касаллик илашиб, уни даволаш чораларини тополмай, бошимиз қотган бўлса-чи?

Кўп сонли газетхонларнинг истакларини инобатга олиб, Ўзбекистон Республикаси ИИВ Бирлашган таҳририятида («Постда» ва «На посту» газеталари) 11 январь - чоршанба куни соат 11.00дан 13.00 га қадар шифокорлар билан бевосита мулоқот ўтказилади. «Ҳомийлар ва шифокорлар йили» муносабати билан ўтказилётган ушбу мулоқотда ИИВ Тиббиёт бошқармасининг раҳбарлари, етакчи мутахассислар сизларни қизиқтирган саволларга жавоб берадилар.

Мулоқот иштирокчилари кўйидаги телефон рақамлари орқали мурожаат қилишлари мумкин:

132-05-51, 139-70-40, 133-61-64.

Саволлар олдиндан ёзма равишда ҳам қабул қилинади.

Манзилимиз: 700029, Тошкент шаҳри, Ю. Ражабий кӯчаси 1-йй.

Мўлжал: метронинг «Космонавтлар» бекати.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

28 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий суди томонидан Андижонда содир этилган террорчиллик ҳаракатлари юзасидан Андижон вилояти ички ишлар бошқармасининг сабиқ раҳбарлари, патруль-пост хизмати батальонининг масъул ходимлари ва Тошкент шаҳридаги УЯ 64/18 муассасасининг шифокорларига нисбатан жиноят ишининг кўриб чиқши якунланди.

Мазкур суд мажлисинга давлат сирлари билан боғлиқ қисми ёпиқ, қолгани очиқ ўтказилди. Суд жараёни мамлакатимиз оммавий ахборот воситалари ҳамда Россиянинг “Новости”, ИТАР-ТАСС ва “Интер-факс”, Франциянинг “Франспресс” ва Туркиянинг “Жихан” ахборот маҳкамалари вакиллари томонидан кузатиб борилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг матбуот хизматидан маълум қилинишича, суд жараёнида судланувчиларнинг хизматни ўташда совуқонлик, ҳокимият ҳаракатсизлиги, ҳокимият ва мансаб ваколатларини суистеъмол қилиш, пораҳурлик каби жиноят ҳаракатларга йўл кўйганлиги жаб-

ланувчи ва гувоҳларнинг кўрсатмалари, экспертиза ва хизмат текшируви холосалари, ёзма, ашёвий ва бошқа далиллар билан тўла тасдиқланиб, улар Жиноят кодексининг тегиши маддалари билан айборд деб топилиди.

Олий суднинг ҳукмига кўра, Андижон вилояти ички ишлар бошқармасининг бошлиғи Д. Оқмирзакев 2 йилу 6 ой, унинг ўринbosарлари Н. Мамадиев ва А. Якубовнинг ҳар бири 2 йил, вилоят ички ишлар бошқармаси патруль-пост хизмати ва жамоат тартибини сақлаша бошқармасининг раҳбари Н. Иномов ҳамда патруль-пост хизмати батальони командиригининг ўринbosарлари Ш. Собировнинг ҳар бири 3 йил, патруль-пост хизмати батальонининг командири А. Аҳмедов, унинг ўринbosарлари А. Давронов ва Б. Ҳамидов ҳамда батальон навбатчилик қисмининг катта инспектори Э. Қораҳўжаевнинг ҳар бири 2 йил, Тошкент шаҳридаги УЯ 64/18 муассасасининг шифокорлари М. Сувонов 11 йил ва Б. Ҳақбердиев 8 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинди. Патруль-пост хизмати батальони навбатчисининг ёрдамчиси Б. Шокировга эса 3 йил ахлоқ тузатиш ишлари тайинланди.

(ЎзА).

МУНОСАБАТ

Ўз ишини ниҳоясига етказган Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ушбу мажлиси мамлакатимиз фуқароларни бефарқ қолдирмаслиги табиий. Мазкур жараёнида Андижонда содир этилган террорчиллик ҳаракатлари юзасидан вилоят ички ишлар бошқармасининг сабиқ раҳбарлари, патруль-пост хизмати батальонининг масъул ходимлари ва пойтахтдаги жазони ижро этиши муассасасининг шифокорларига нисбатан жиноят ишининг кўриб чиқилгани юртимизда яшаётган ҳар бир киши, ўзининг касби, эгаллаб турган лавозими ва мансабидан қатъи назар амалдаги қонунлар олдидаги бир хил жавобгар эканлигини кўрсатди.

Тан олиш керак, фарз мақсадларни кўзлаган турли кучлар томонидан ахборот хуружи авж олган бир пайтда Андижон воқеалари айрим хорижий оммавий ахборот воситалари учун катта дастак бўлди. Ўша кезлари мамлакатимиздаги вазиятни бузуб кўрсатиш, ҳукуматимиз, ички ишлар идоралари ходимлари

ҚОНУН УСТУВОРЛИГИ ЙЎЛИДА

шаънини топташ орқали ҳалқни тўғри йўлдан чалгишига қаратилган ёлғон хабарлар ва миш-мешлар тарқатиш, ҳатто бўхтонлар ўюнтириш ҳолатлари кузатилди. Аммо бундан заррача таҳлика тушмаган ҳукуматимиз вазминлик билан иш тутиб, ҳаммасини ўз ўрнига кўйиб келмоқда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди жараёнида хизматни ўташда соvuқонлик, ҳокимият ҳаракатсизлиги, ҳокимият ва мансаб ваколатларини суистеъмол қилиш каби жиноят ҳаракатларга йўл кўйганлиги зарурлигини ҳаёт тақозо этаяпти. Аввало, унинг ўзи огоҳлик нақадар зарур омил эканлигини юракдан ҳис этсанда ҳалқ ичидаги тўлақонли даъват эта олади. Тинчлик деган неъматни асрар-авайлаш учун ўз бурчини сидқидилдан бажариши лозимлигини яна бир бор исботлади.

Суд жараёни шуни ҳам кўрсатди, юртимизда тинчлик ва осойишталиктини сақлаш, фуқаролар ҳавфсизлигини тъминлашга тўқсинглик қиласидан ҳар қандай ғовни бартараф этиш учун барча чора-тадбирлар кўрилаверади. Тўғри, Анди-

жонда рўй берган воқеалар чоғида айрим ички ишлар идоралари ходимлари масъулиятсизлик қилишиди. Аммо бу ўзини шу мустақил юрт, Ватан, ҳалқнинг посбониман, деган ҳар бир ўғлон учун сабоқ бўлиши зарур. Нанини, унинг асосий вазифаси тинч, осойишта ҳаётни таъминлаш экан, жиноятларнинг олдини олиш, профилактик ишларни юксак даражага кўтариш, доимо ҳушёр ва огоҳ бўлиши зарурлигини ҳаёт тақозо этаяпти. Токи улкан бунёдкорлик ишларини амалга ошираётган ҳалқимиз тинчлик ва осойишталиктини юртимизда қўлларда эканлигига амин бўлсин.

ИБРАТ

тиб, қотиб қолган қон доғлари айнан мархума У. Эшпўлатовага тегишили эканлиги ойдинлаши. Бу билан мархума С. Эргаш томонидан ваҳшӣларча ўлдирилганлиги тўлиқ тасдиқланди ва бу унга нисбатан ўзлон қилинган айловни Ўзбекистон Республикаси жиноят кодексининг бир нечта маддалари билан тўлдиришга асос бўлди.

Бундан ташқари у 2005 йил 22 марта кечаси Фарғона шаҳрида, 3 апрель куни Охунбоев туманида, 3 кун ўтгач Тошлоқ ва Охунбоев туманлирида ўғирлик жиноятларини содир этганлиги ҳам тергов ҳаракатлари жараёнида юзага қалқиб чиқди. Ана шу қонунбузарликларга тааллуқли буюмлар далилий ашё сифатида йигиб олиниб, айланувчи га ўзлон қилинган айлов ва яна қўшимча равишда Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг яна бир моддаси билан тўлдирилди.

Ниҳоят, юқорида баён қилинган кўплаб жиноятларни фош этиш юзасидан олиб борилган қидирив ва тергов ишларига тамомила якун ясалди. Ўз навбатида суд ҳукми ўқилиб, айборларга нисбатан қонуний жазо чоралари белгиланди. Ҳақиқат қарор топди, жиноят жазосиз қолмаслиги яна бир карра исботланди. Табиийки, бу муваффақият заҳматкаш ҳалқимизнинг осойишталиктини юртимизда қўлларда эканлигига маълум даражада мустаҳкамлайди.

Шу боис зиммаларидағи масъулиятни ҳис этиб, бир нечта оғир турдаги жиноятларни фош этишда юксак даражадаги касб маҳоратини намойиш этган, хизмат жараёнида билим ва маҳоратини тинмай ошириб борган, юртдошларимизнинг тинчлиги ва молмулки дахлсизлигининг кафолатлашни бурч деб билган ҳамкасларимиз – вилоят ИИБ тергов бошқармаси терговчиси, катта лейтенант Алишерхўжа Хўжамқулов ва Фарғона шаҳар ИИБ ЖК ва УЖҚКБ катта тезкор вакили, катта лейтенант Дониёр Қодировлар вилоят ИИБ бошлигининг буйругига биноан рағбатлантирилди.

Бўрибай ОМОНЗОДА,
Рахмонали ҚОСИМОВ.

ФИДОЙИЛИК БУНДАН ОРТИК ВУЛАМАС

Фарғона шаҳар прокурори вилоят ИИБ бошлиги номига тергов бошқармаси терговчиси, катта лейтенант Алишерхўжа Хўжамқулов ва Фарғона шаҳар ИИБ ЖК ва УЖҚКБ катта тезкор вакили, катта лейтенант Дониёр Қодировларни хизмат вазифаларига вижданан ёндашиб, очилмаган оғир ва ўта оғир турдаги бир неча жиноятларни фош этганликлари учун ўз ваколати доирасида рағбатлантиришини сўраб тақдимнома киритди.

... 2005 йил 3 апрель куни тахминан соат 19 дан 30 дақиқа ўтганда Фарғона шаҳри А. Қодирий кўчасидаги кўп қаватли уйлардан биридан хонадонга уч шарпа кирди. Уларнинг асл нияти бу ердаги молмулкларни талон-торож қилиш эди. Аммо хонадон соҳибаси билан юзма-юз келганди, уларнинг қабиҳ ниятлари янада ёвуздик.

тус олди. Бундай бўлишини кутишмаган эди шекилли бир муддат эсанкираб, кейин дабдурустдан Н. Шоҳистани уриб-тепа бошлаши. Аёлнинг додлаб-ингрashлари ҳолва экан. Муштумзўрлар бу билан кифояланмай, унинг бўйин қисмига ошхона пичогини тираб, жим бўлишни, акс ҳолда ўлдиришларни айтиб, таҳдид қилишди. Хонадон соҳибасининг кўзлаши ёшга тўлиб, қўрқанидан дир-дир титрарди. Шу пайт босқинчилардан бири унинг сочидан тортиб, ётоқхонага судради...

Ёрдамга муҳтоҷ аёлнинг чинқиригини эшишиб, хонага кириб келган Р. Маъмур ҳам зўравонлар томонидан аёвсиз дўппосланди. Охир-оқибатда ўз уйида калтакланган, боз устига номуси топталган жабр-

ланувчи-ю, бекорга дўппосланиб, ҳаммаёни қонга беланган гувоҳ ўзларига келгунларига қадар босқинчилар 250 минг сўмдан ортиқ бўлган молмulkни олиб, воқеа жойидан яширинишади.

Мазкур ҳолат юзасидан жабрланувчи ва гувоҳ эсанкираш туфайли босқинчиларнинг изига тушишга асос бўладиган бирорта маълумотни тақдим этишолмади. Оғир жиноят ўта моҳирлик билан ва мутлақо изсиз амалга оширилганди. Табиийки, бундай вазиятда гумондорларни қидириш – сомон ичидан игна ахтариш билан баробар эди. Аммо тезкор-тергов гуруҳи аъзолари, катта лейтенантлар Алишерхўжа Хўжамқулов ва Дониёр Қодировлар ана шундай мурракаб ва оғир ишни қойилмақом қилиб уddyаладилар. Олиб борилган тинимсиз изланишлар, суриштиришлар натижасида ушбу жиноят С. Эргаш, И. Қаюм ва вояга етмаган С. Жўралар томонидан содир этилганлигига аён бўлди.

Тергов ҳаракатлари давомида С. Эргаш Фарғона шаҳрида ва қўшни туманларда амалга ошириган бошқа жиноятлари ҳақида ҳам гапириб берди. Жумладан, 2004 йил 11 декабрь куни у тахминан соат 14.00 ларда вилоят марказининг Фарғона кўчасидаги 24-йининг 27-хонадонига келган. Хонадон соҳибаси У. Эшпўлатова билан атайлаб жанжал чиқариди, унинг бошига тош билан уриб ўлдирилган. У ердан ҳам 100 минг сўмлик буюмларни олиб кетган. Аммо бу уни расман айблаш учун асос бўла олмасди. Ана шу вазиятда терговчи қилни қирқ ёрадиган маҳорат соҳиби эканлигини намоён этиди.

Қисқа қилиб айтадиган бўлсақ, терговчи А. Хўжамқулов ўта синчковлик ва билимдонлик билан сўроқ қилиши асносида бир йил олдинги машъум воқеа содир бўлган куни гумондорнинг эгнида бўлган кийими қаерда сақданаётганлигини аниқлаб, далилий ашё тариқасида топиб олди. Вазият энди одам ДНКси бўйича экспертиза ўтказишни талаб қиласди. Оқибатда шимда мавжуд бўлган ва рангини йўқо-

Катта лейтенант
Алишерхўжа Хўжамқулов

Катта лейтенант
Дониёр Қодиров

МУНОСИБ СОВФА

«Янги йилни қандай кутиб олсанг, у шундай ўтади» деган нақлбор. Ушбу нақлга ишонадиган бўлсак, Бухоро вилояти ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими ходимлари учун 2006 йил хайрли қечиши шубҳасиз. Чунки ўтган йил давомида кўриқда бўлган давлат ва фуқаролар мол-мулкларининг ишончли кўриқланиши таъминланди. Янгидан 344 та халқ хўжалиги иншооти ва 283 та хонадан кўриққа олинди.

Кўриқдан ғойда ҳисобига бўлимнинг моддий-техник базаси мустаҳкамланди. Жумладан, 8 та «Матиз», «Дамас» русумидаги транспорт воситалари, 14 та замонавий компютер, кўплаб алоқа воситалари харид қилиниб, улардан хизматда фойдаланиляпти. Жойлардаги қўриқлаш

бўлинмалари ўртасида ягона компьютер алоқаси тизимининг ўрнатилиши ҳам яхши самара бермоқда.

Байрам арафасида эса «Қўриқлаш» бўлимнинг маъмурй биноси тўла қайта таъмирланниб, реконструкция қилиниб, фойдаланишга топширилди. Ундаги барча ҳоналар янги мебеллар билан жиҳозланди, тўла компютерлаштирилди. Энди ошхона, сартарошхона, тикув ҳонаси ходимлар хизматида бўлади. Бундан ташқари 150 кишига мўлжалланган ёткхона, Маърифат ҳонаси, ўкув ҳоналари, музей ҳам мавжуд. Шунингдек, ёпиқ гараж ва тир ишга тушрилди.

— Энди режамиз хотира ёдгорлиги ўрнатиш, саф майдони ва спорт мажмуаси барпо этиш, — дейди Бухоро вилояти ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш

ти қўриқлаш бўлими бошлиғи, подполковник Ш. Нуриллаев.

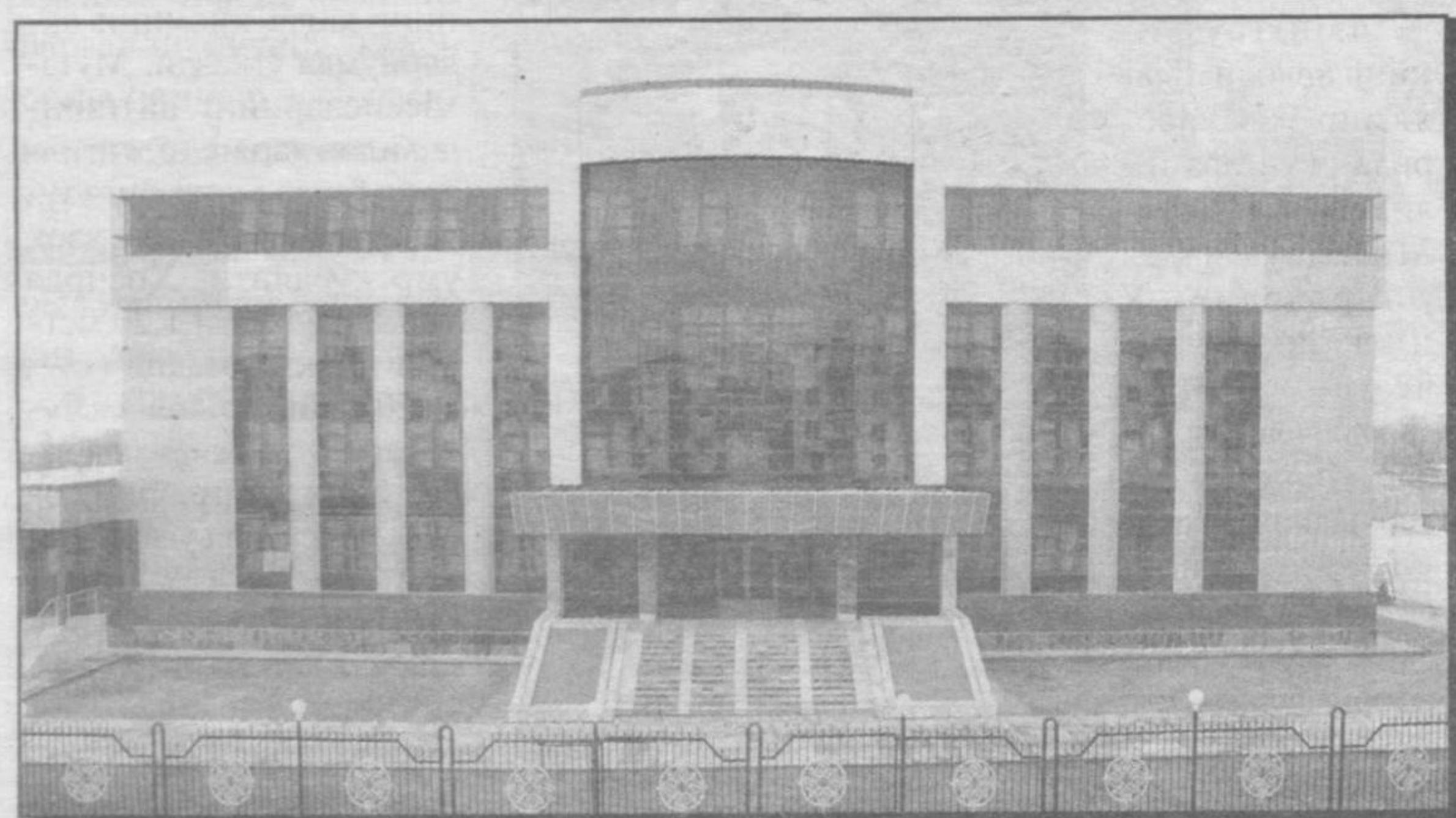
Яхши ниятларингиз янги йилда ижобат бўлишига биз ҳам тилак дошмиз.

Суратларда: вилоят ИИБ-хузуридаги қўриқлаш бўлимининг қайта таъмирлангандан кейинги қўриниши; бинонинг рамзий қалити топширилаётган пайти.

Ўз мухбиришим.

ЯНГИ БИНО ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

Наманган вилоятида 2 миллион 200 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Осоиштилик, фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш, жиноятчилик ва хукуқбузарликларнинг олдини олишда ички ишлар идоралари ходимларининг ўрни беқиёс.

Собиқ Давлатобод тумани ички ишлар бўлими биноси қисқа вақт ичда тўлиқ қайта таъмирланди. Натижада қўли гул қурувчиларнинг сайд-ҳаракатлари билан кўркам иншоот бунёд этилди. Кенг ва ёруғ ҳоналар, спорт зали, жиҳозланган ёткхона ва замонавий компютерлар самарадорликнинг ошишига хизмат қилади. Вилоят ИИБ-нинг ана шу қўшимча биносига ҲООБ, ППХ ва ЖТСБ, молия-иқтисод бўлими ҳамда фахрийлар кенгаши жойлашди. Тақдимот маросими иштирокчилари ана шу ўзгарышларни кўздан кечириб, яратилган шароитлар билан яқиндан танишилар.

Маросимда вилоят ҳокими И. Нажмиддинов иштирок этиб, тинчлик-осоиштилик, фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш йўлидаги масъулиятли ва шарафли вазифани сидқидилади адо этаётган ички ишлар ходимлари меҳнатини юксак баҳолади. Республика ИИБ ШТБИХ бошлигининг ўринбосари, полковник А. Сатторов ҳамда вилоят ИИБ раҳбарлари тизим ходимларига яратилган шароит ва эътибор учун ҳокимлик раҳбариятига миннатдорчилик изҳор этиши.

Фурқат МАМАЖОНОВ,
майор.

Киши фасли ўзгарувчан ва серёгин бўлади. Кучли ёғингарчилик, айниқса, баъзан тушадиган қалин туман автомобиль йўлларидаги ҳаракатни мушкуллаширади. Ҳаво ҳароратининг кескин пасайиб кетиши, яхмалак ҳосил бўлиши, тажрибаси бўлмаган ҳайдовчини қийин аҳволга солиб қўяди. Натижада турли кўнгилсизликлар ёки йўл-транспорт ҳодисалари содир этилиши мумкин. Масалан, Янги йилнинг ўтган уч куни давомида республикамиз миқёсида жами 55 та йўл-транспорт ҳодисаси қайд этилди. Автоҳалокатлар оқибатида 13 киши ҳаётдан кўз юмди, 58 киши эса турли даражада тан жароҳати олиб, касалхоналарга ётказилди.

Йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати ходимлари зиммаларидағи вазифани адо этиш жараённида рўй бериши мумкин бўлган яна кўплаб автоҳалокатларнинг олдини олиши, дейишимизгэ асос бор. Сабаби, улар томонидан ўтган уч кун мобайнида 5 минг 849 та қўпол қоидабузарлик аниқланди. Жумладан, 208 кишига транспорт воситасини маст ҳолда бошқарганлиги учун, 1 минг 93 кишига тезликни оширганлиги учун, 1 минг 492 кишига светофорнинг қизил чирогини кўриб туриб, ҳаракатланишни тўхтатмаганлиги учун маъмурий баённома тузилди. Йўл ҳаракати қоидаларини қўпол равишда бузган пиёдалар сони 837 нафарни таш-

ЁШЛАР ГИЁХВАНДЛИККА ҚАРШИ

Республика ИИБ Академиясидаги мавжуд ҳар бир кафедра қошида илмий тўгараклар фаoliyat кўрсатмоқда. Бундан мақсад, Академия тингловчилари олган назарий билимларини янада мустаҳкамлашdir.

Куни кечада Академиядаги «Жамоат ҳавфсизлигини таъминлаш ва жиноятчиликка қарши қурашдаги долзарб масалалар» лойиҳаси раҳбарининг ўринбосари, юридик фанлари номзоди, капитан Н. Нарматов бошчилигидаги Лойиҳа вакиллари, ўкув бўлими раҳбарларий ҳамда курс бошлиqlари иштирок этилар.

Анжуманда тингловчиларнинг «Гиёхвандлик во-ситалари ва психотроп моддаларнинг ноқонуний айланиши билан боғлиқ жиноятларнинг умумий таснифи», «Наркобизнес билан боғлиқ жиноятларнинг олдини олиш ва очишга қаратилган чет эл замонавий тажрибаларининг аҳамияти» каби қатор мавзуларда маъруза қилдилар.

Маърузалар юзасидан қизиқарли савол-жавоблар бўлди.

А. ХОЛОВ,
лейтенант.

ЙЎЛЛАРИЗ БЕҲАТАР БЎЛСИН!

Дарбанд» йўлида Денов туманида яшовчи, 1976 йилда тўғилган Баҳтиёр Ниёзов шахсий «ВАЗ-2106» русумли автомобилини бошқариб бораётib, йўл четидаги турган пиёда, Бойсун туманида яшаган Жарқин Шойимовани уриб юборган. Ж. Шойимова ҳам касалхонада вафот этган.

Биз йўлларимизда ана шундай кўнгилсиз ҳодисаларнинг такрорланмаслигини ният қилган ҳолда барча автомобиль ҳайдовчиларидан йўл ҳаракати қоидаларига қатъиян риоя этиши, айниқса, об-ҳаво кескин ўзгарган вақтларда ўта хушёр бўлишни сўраб қоламиз.

Мурод ШЕРЛИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИБ
Йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармаси инспектори, катта лейтенант.

Пайшанбага ўтар кечаси Фаластин Мухториятининг сайлов комиссияси тұла таркибда истөфөга чықы. «Ha'aretz» газетасининг хабар қилишича, улар Мухторият Бөш вазири Ахмад Қурейні сайловга тайергәрлик жараёнига аралапшиша айблашыпты.

НОРОЗИЛИК ИФОДАСИ СИФАТИДА

МАС қарбийлашган гурухыга овоз берилшлари мүмкін.

Куддусдаги вазият ҳам мұраккаб. Бөш вазири Маҳмуд Аббос душанба куни қылған чиқишида агар бу шаҳарда яшовчи араблар сайловда қатнаша олмаса, сайловни бошқа кунга күчиришини айтган эди.

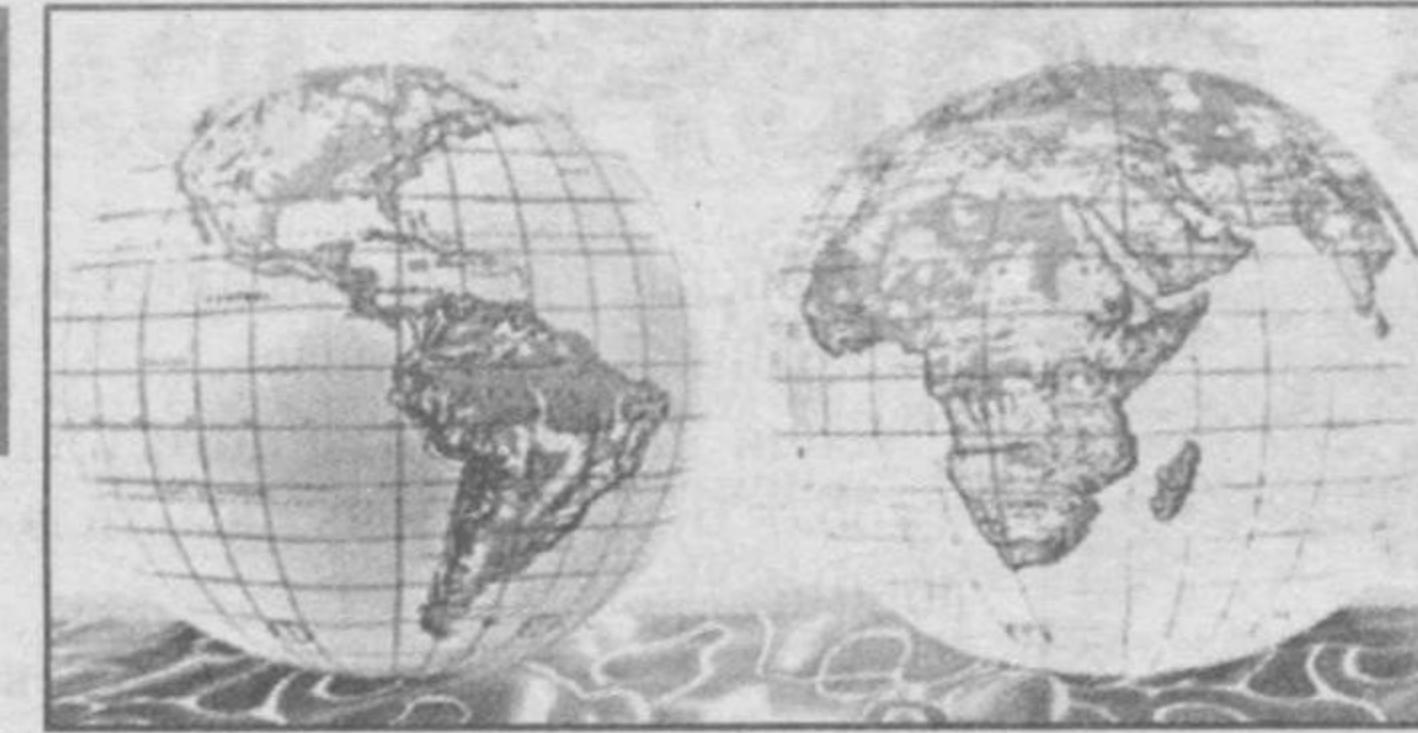

ХУКУМАТ КОТИБИННИГ БАЁНОТИ

Истроил Бөш вазири Ариэль Шарон бетоблиги туфайли яна касалхонаға ётқизилди. Унга «оғир инсульт» ташхиси қойилди. Бөш вазир беморлиги пайтида унинг вазифасини биринчи ўринбосары Эхуд Олмерт бажарып тұрады. Бу қақда хукумат котиби Исаэль Маймон мәденим қылды. Унинг сүзларига қараганда хукumatting хукуқый маслахатчысы Мени Мазиз билан маслахатлашилгач, шундай қарорта келинган.

Эслатиб ўтамиз, Ариэль Шароннинг миясига қон қуйилған эди. Операция 7 соет давом этди. Сүңг уни жонлантириш бўлимига ўтказиши. Эхуд Олмерт раҳбарлигидаги бўлиб ўтган хукумат мажлисида мамлакатда барқарорликни сақлаш масалалари муҳокама қилинди.

Сайловларни 25 январда ўтказиш режалаштирилган. Аммо уни орқага суриш бўйича таклифлар бўлиб турибди. Гап шундаки, истроиллик ҳарбийлар чиқиб кетган ҳудудда ҳали тұла тартиб таъминланыётгани ўқ. Бундан ташқари, ҳозир аксар фаластиналар ХА-

АМИРЛИКЛАРДА МОТАМ

«Reuters» агентлигининг хабарига кўра, Австралияда Дубай амирлиги амири, Бирлашган Араб Амирликларининг Бөш вазири ва вице-президенти шайх Мактум бин Рашид ал-Мактум вафот этди. Мамлакатда шу муносабат билан 40

кунлик мотам эълон қилинди.

Шайх Мактум бин Рашид ал-Мактум отасининг ўлимидан кейин 1990 йилдан бүён Дубай амирлигига раҳбарлик қилиб келаётган эди. Энди унинг ўрнини шайх Мұхаммад бин Рашид ал-Мактум эгаллайди.

Ўттан йил давомида дунё бўйича 47 нафар журналист ҳәётига сунқасд қилинибди. Аксар ҳолларда бу разиллик уларнинг фаолиятига чек қўйиш, уч олиш мақсадида амалга оширилган.

ЖАСОРАТ ТАЛАБ ЭТАДИ

Журналистларни ҳимоя қилиш қўмитасининг маълумотларига қараганда, 2005 йилда биргина Ироқнинг ўзида 22 репортёр ҳалок бўлди. Америкаликлар бу мамлакатга бостириб кирганидан бўён ушбу ҳудудда оммавий ахборот воситалярининг 60 нафар вакиллари ўлдирилди. Иккинчи ўринда турган Филиппинда эса бу кўрсаткич 4 нафарни ташкил этди.

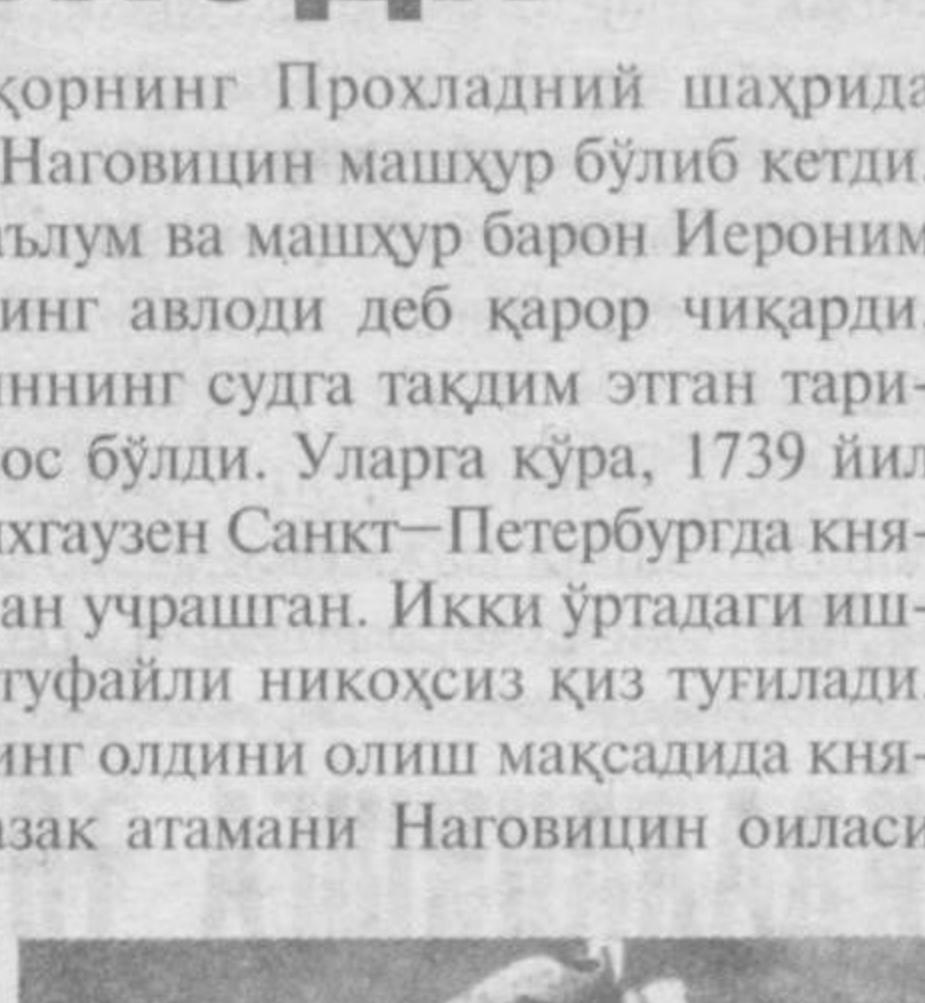
ҲОЗИРЧА ЖАРИМА СОЛИНМАЙДИ

Россияда йўл ҳаракати қоидаларига қатор ўзgartышлар киритилди. Жумладан, 1 январдан 24 та янги йўл белгилари, шунингдек 18 та эски йўл белгиларининг янги кўринишлари жорий этилди. ИТАР-ТАСС ахборот агентлигининг маълум қилишича, энди ҳайдовчилар шаҳардан ташқарida яқинни ёритувчи чироқларини кечаю кундуз ёқиб юришлари шарт. Янги қоидалар шунингдек, овозли ва чироқли сигналлари ишлаб турган машиналарни қувиб ўтишни тақиқлайди. Габарит чироқлар сарик ёки оловранг бўлиши лозим. Болаларни ташиш учун эса машинага махсус болалар ўринидиги ўрнатилган бўлиши керак. Шунингдек, энди техник

кўрик талонини уйида қолдирган ҳайдовчилар ҳам маъмурӣ жазоланди. Йўл ҳаракати қоидаларига киритилган ўзgartышлар ҳақида ахборотлар янги йилдан борйиғи икки ҳафта олдин эълон қилинди. Ҳали кўпчилик у билан танишишга улгуршагани ўқ. Шунинг учун Россия ИИВ ДИҲХИ бошлиғи В. Кирьянов ўтиш даврида (ҳозирча) ҳайдовчиларга янги қоидаларни бузганлиги учун жарима солмаслик ҳақида кўрсатма берган.

БАРОН МЮНХГАУЗЕННИНГ АВЛОДИ

Кабардин-Болқорнинг Прохладний шаҳрида яшовчи Владимир Наговицин машхур бўлиб кетди. Сабаби, суд уни маълум ва машхур барон Иероним фон Мюнхгаузенning авлоди деб қарор чиқарди. Бунга В. Наговициннинг судга тақдим этган тарихий хужжатлари асос бўлди. Уларга кўра, 1739 йил июлида барон Мюнхгаузен Санкт-Петербургда княгиня Голицына билан учрашган. Иккى ўтладаги ишқий муносабатлар туфайли никоҳсиз қиз туғилади. Жанжал-тўполоннинг олдини олиш мақсадида княгиня қизалоқни казак атамани Наговицин оиласи тарбиясига топширади.

Мюнхгаузенning авлоди Владимир суд қароридан сўнг фамилиясини Нагова-Мюнхгаузен дея ўзgartирди. У Янги йилни ўзи ясаган икки стволли замбаракдан «ўқ» отиб кутиб олди. Фақат бу «ўқлар» тузланган бодринглар ва палағда тухумлардан иборат бўлиб, пороҳсиз отилади.

ФАРОЙИБ САВДО

Дунёда ягона икки бошли илон Интернет орқали кимошибди савдосига қўйилди. Унинг бошлангич нархи 150 минг доллар.

Олти ярим ёшли бу судралиб юрувчи ҳәётининг катта қисмини аквариумда ўтказди. Мутахассисларнинг айтишича, илон ҳар икки жигилдони битта ошқозонга туашгани учунгина узоқ умр кўраяпти. Ҳозирда унинг узунлиги 1,20 метрни ташкил этади.

2004 йилда Сент-Луисдаги музей ходимларидан бири жоноворни сотиш мақсадида ўғирлаган эди. Аммо тез орада хукуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимлари уни ўгрининг гаражидан топиб олиши.

ТАБИАТТА ОЗОР ЕТКАЗМАНГ

Ява оролларидан бирида жойлашган Сиджерук қишлоғи ер кўчкиси остида

БОШЛОВЧИЛИКДАН БОШ ТОРТДИ

Америкалик машхур комедия актёри Билли Кристал 2006 йилда «Оскар» мукофотини топширишга бағишиланган тантанада бошловчилик қилишдан бош тортди. Буни вақти тифизлиги билан изоҳади. У Америка киноакадемиясининг бу тадбирини саккиз марта олиб борган. 2004 йилда эса унинг ўрнини ёш комик актёр Крис Рок эгаллаган эди. Аммо Рок телетрансляция рейтингини юқорига кўтара олмади.

Тадбир ташкилотчилари ҳозир бу борада Стив Мартин ва Вупи Голдберг билан музокара олиб боришмоқда.

Маълумки, аёлларнинг ёлғизликка тоқатлалийт ий. Уларнинг кўпчилиги ўзларининг бир умрлик жуфтини қидиришади. Афсуски, бунга ҳамиша ҳам мұяссар бўлишавермайди. Ана шундай омадсизликка учраганлари ҳаётларини қандайдир мазмун билан тўлдиришга ҳаракат қилишади.

Кимдир ишга қаттиқ берилади. Бирор жамоатчилик ишига боши билан шўнгийди. Баъзилар ит, мушук асрашади. Британиялик 41 ёшли миллионер аёл ҳаётидаги бу муаммони ўзига хос тарзда ҳал этди. У «Синди» лақаби дельфинга турмушга чиқади.

«Севишганлар» Истроилнинг Элият шаҳрида жойлашган дельфинарида танишиб қолишиган эди. Хоним жоноворга қаттиқ боғланиб қолди. У бир неча йил мобайнинда севгилисидан тез-тез хабар олиб турди. Охир-оқибат

КЎНГИЛ КЎЧАЛАРИ

«Ўртамиздаги муносабатларимизни қонунийлаштирасек ёмон бўлмасди», — деган қарорга келди. Бундай илтимос билан давлат идоралариға мурожаат қилиш бефойдалигини билиб, дельфин ўргатувчига ниятини айтди.

Дельфин ўргатувчи бу ғалати хонимнинг гаройиб илтимосидан ҳайратга тушмади ёки ҳайрон бўлса ҳам, буни сездирмадими. Ҳар ҳолда «Тентак билан тент бўлма» деган нақлни эшиштан, шекилли, дарҳол кўнди. «Синди» билан «гаплашиб кўриб», унинг ҳам рози эканлигини айтди. «Никоҳ» маросими дельфини ийнинг ўзида бўлиб ўтди.

АЗИЗСАН, ВАТАН!

**Бир сиким тупроғинг ҳар недан азиз,
Шунчалар лазисан, жонажон Ватан!
Кимга жон, кимга мол-давлати азиз,
Мен учун муқаддас мөхрибон Ватан!**

**Фаҳр этгум мадҳингни кўйлаб оламга,
Жисмим роҳатини ўйламасман ҳеч.
Пайт келса жон қадар азиз боламга,
Айтаман: юрт учун, болам, жондан кеч!**

**Кутлимурод СОЛАЕВ,
Ҳазорасп тумани
ИИБ ходими, сафдор.**

Менга диёр бердинг,
кўрку латофат,
Хусну малоҳатда тениг
ийқ, аъло.
Она ўлкам менинг рамзи
садоқат,
Дурлар шодасида дурдо-
на гүё.
Уни мен севганиман,
жоним ол, фақат,
Диёрим меҳридан қил-
магин жудо.

Инсон дунёда кўп нарсани танлаш имкониятига эга. У ўзи истаган касбхунар, кийим-кечак, уйжой, дўст-ёр танлаши мумкин. Лекин кимнинг фарзанди бўлиш, қайси юртда туғилиш пешонасида ёзилган бўлади. Ҳа, ота-она, Ватан танланмайди. Тўгри, ҳаётда юрагида юрт ишқи бегоналар ҳам учрайди. Улар учун қаерда яшашнинг фарқи йўқ. Ёки ота-онасига, яқинларига меҳрсизлар йўқ дейсизми. Бундайларга ачинасан киши. Чунки улар буюк баҳтдан мосуводирлар.

Ҳақиқий инсон киндик қони тўкилган заминни муқаддас билади. Унинг ҳар қаричини севади. Чунки, шу диёрда фарзандлари вояга етишади, туп қўйиб, палак ёзди. Лекин Ватанни севмоқнинг ўзи кам. Керак бўлганда уни ҳимоя қилиш, турли бало-қазолардан, ёмон кўзлардан асрай билиш ҳам лозим. Конституциямизнинг 52-моддасида белгилаб қўйилганидек, юртимизни ҳимоя қилиш шу заминда яшовчи ҳар бир фуқаронинг муқаддас, шарафли бурчидир.

Мустақиллик даврида мамлакатимиз Қуролли Кучлари сафида хизмат қилиш чинакамига шарафли ишга айланди. Муддатли ҳарбий хизматта боришни истовчиларнинг сони бору саноги йўқ. Сафарбарлик чақириви резервидаги ҳарбий хизмат-

нинг “Ҳарбий хизматни ўзининг касби, Ватан ва халқ олдидағи муқаддас бурчи деб биладиган, бутун ҳаётини Қуролли Кучларимиз сафида хизмат қилишга бағишилаган ўғлонларимизнинг оғир хизматини қадрлаш, уларнинг туну кун, тиним билмасдан ўз ҳарбий маҳоратини ошириши йўлида қилаётган машақватли меҳнатини эъзозлаш барчамиз учун ҳам қарз, ҳам фарзидир”, – деган сўзлари дастуруламал бўлмоқда.

Бугунги кунда ҳарбий хизмат шароитлари тубдан яхшиланган. Аскарлар

лабки йиллари. Баъзилар ўзига “иссиқ жой” қидириб қолган кезлар. Шундайлардан бири менга: “Яхши мутахассислар бошқа мамлакатларга кетиб қолишяпти. Бунақада самолётларни ким бошқарди?” – деди кесатиб. Мана, ўшандан буён ўтган йиллар ичидаги нафакат ўз ҳудудимизда, балки халқаро йўналишларда учайтган самолётларимиз сони ортса ортдики, камаймади. Демак, билимли, малакали миллий кадрларимиз етишиб чиқди. Ҳатто ҳарбий учувчилар тайёрлайдиган билим юрти ҳам очилди. Бу таъ-

юрт-га хизмат қилиш тушунчалари билан эгизак, маънодош. Зоро, мамлакатимизда қабул қилинадиган қонунлар аввало, эл-юрт манфаатини кўзлайди.

Осоишталик посбонларининг кундалик фаолияти чинакам фидойилик, жасорат намунаси. Чунки уларнинг ҳар қадами хавф-хатарга тўла, ҳар дақиқада жиноятчига рўпара келишлари мумкин. Бирорнинг молига кўз олайтирган ўғри ҳам, кимнингдир жонига қасд қилган қотил ҳам, товламачио, фирибгар ҳам ички ишлар ходимларини

вур этиб бўлмайди.

“Ватан остонодан бошланади”, – дейишади. Ҳақиқатан ҳам шундай. Энди атак-чечак қилиб юрган бола учун ўз уйи, ҳовлиси Ватан. У ақдани танигани сайн Ватан ҳақидаги тушунчаси, тасаввури ҳам кенгайиб боради. Бир кун келиб у юрти нақадар кенг, бепоён эканини англайди.

Шунга ўхшаб Ватанга хизмат қилиш ҳам ниҳоятда кенг тушунча. Унинг замирида олам-олам маъно жо. Бу фақат ҳарбий соҳада ёки ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларида хизмат қилишдангина иборат эмас. Фақат бунинг учун киши юртни севиши керак. Шундагина унга хизмат қилишга ўзида ёхиёж сезади.

Ҳўш, Ватанга муҳаббат қаердан пайдо бўлади? Бу руҳимизга она сути, она алласи билан сингади Ҳа, аввало аёллар, юртга меҳр-муҳаббатли бўлишлари лозим. Қолаверса, устозларимизнинг таълим-тарбияси, боболаримизнинг ўйт-насиҳатлари билан сингади бу туйгу. Ахир, доно ҳалқимиз “Она юртинг – олтин бешигинг”, “Она юртинг омон бўлса, рангу рўйинг сомон бўлмас” каби мақолларни бежиз тўқимаган-ку. Ҳадиси шарифларда ҳам “Ватанни севмоқ – иймондандир” дейилган. Ҳа, Ватанга хизмат қилишнинг йўли кўп. Шифокор бор маҳоратини ишга солиб, беморларни даволаётган бўлса, бу ҳам эл-юртга хизмат қилиш эмасми? Қалб қўрини, кўз нурини сарфлаб, фарзандларимизга таълим-тарбия бераётган муаллимни ватанпарвар демай бўладими? Элимиз тўқ, ризқимиз мўл бўлсин деб меҳнат қилаётган, заҳмат чекаётган фермерниччи? Эл-юртимизга Яратгандан тинчлик-хотиржамлик сўраб ибодат қилаётган, дуога қўл очаётган, ёшларга панднасиҳат қилаётган отахону онахонларимиз ҳам олтindan қиммат сўзлари билан Ватанимизга хизмат қилиш-япти.

Мамлакатнинг тинчлик-осойишталигини сақлаш бу фақат жиноятчиларга қарши курашиш дегани эмас. Фуқароларни жиноят йўлидан қайта-риш, уларнинг ҳуқуқий онгини ошириш ҳам ана шундай савобли ишлар сирасига киради. Буни эса бугунги кунда ички ишлар идоралари ходимларининг фаолиятисиз тасав-

ётоқхоналаридаги қулагиликларни кўриб қувонасиз. Озиқ-овқат таъминоти борасида армиямиз ҳеч бир хориж армиясидан қолишмайди. Чунки бақувват, илиги тўқ жангчи жанг қилишни ҳам қотиради.

Аввалимбор, уруш бўлмасин. Аммо замонавий урушнинг талаблари ўзгарган. Шунинг учун жанговар тайёргарлик жараёнига илғор техник во-ситалар, янгича усувлар жорий этиляпти. Шахсий таркибининг интеллектуал салоҳиятини оширишга катта эътибор берилмоқда. Буларнинг барчаси ёшларимизнинг ҳарбий хизматга бўлган қизиқшини ортирияпти.

Ҳамон кечагидек ёдимда. Мустақилликнинг даст-

лим муассасасини битириб чиқкан қанчалаб юрагида ўти бор ўғлонларимиз юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо бўлишига ўз ҳиссаларини қўшиб келишяпти.

Ёки ички ишлар идоралари ходимларини олайлик. Уларнинг мамлакатда тинчлик-барқарорликни таъминлаш борасидағи масъулияти ҳарбийларимизнидан кам бўлмаса керак. Шунинг учун ҳам ҳалқимиз уларни эъзозлаб “осойиштаклип посбонлари” деб атади.

Ички ишлар идоралари сафига кираётган ҳар бир ходимнинг бурчи ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, қонун устуворлигини таъминлашидир. Бу эса ўз навбатида ҳалққа,

ВАТАНГА ХИЗМАТ ҚИЛИШ -
МУҚАДДАС БУРЧ

Бобомурод ТОШЕВ.

Мустақиллик даврида мамлакатимиз Қуролли Кучлари сафида хизмат қилиш чинакамига шарафли ишга айланди. Муддатли ҳарбий хизматта боришни истовчиларнинг сони бору саноги йўқ. Сафарбарлик чақириви резервидаги ҳарбий хизмат-

ХУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНА

Киши ҳаётда қоқилмаслиги, панд емаслиги учун ўз ҳақ-хуқуқлари ва бурчларини яхши билиши лозим. Қонун устуворлиги биз қураётган хуқуқий-демократик давлат ва фуқаролик жамиятининг асосий шартларидан биридир. Эндиликда қонун асосида яшаш турмуш тарзимизга айланиши керак. "Хуқуқий маслаҳатхона" мизнинг асосий мақсади ҳам шу. Ўзингизни қизиқтирган хуқуқий масалалар бўйича бизга мурожаат қилишингиз мумкин. Саволларингизга малакали мутахассислар: хуқуқшунос олимлар, катта тажрибага эга амалиётчилар жавоб беришади.

Яқинда ички ишлар идораси ходими мени тўхтатиб, ҳужжатимни сурештириди.

Паспортимни кўрсатдим. Айтинг-чи, бордию ёнимда ҳужжатим бўлмаганда у қандай чоралар кўришга ҳақли бўларди? Ёки мен доимо шахсимни тасдиқловчи ҳужжат олиб юришга мажбурманми?

Дексининг 223-моддасига асосан шахсни аниқлаш учун фуқарони 3 соҳида ушлаб туришлари мумкин. Шу вақт ички ишлар идораси ходими ушланган фуқаронинг ўй-жойи ёки ишхонасига қўнгироқ қилиши, мансиз бюроси орқали текшириб, унинг шахсини аниқлаши лозим. Юқорида кептириб ўтилган Низомга асосан, хорижий давлатлардан келган фуқароларинг ёнарида шахсни тасдиқловчи ҳужжатлари бўлиши шарт.

**Саволларга хуқуқшунослик фанлари номзоди
Файбулла АЛИМОВ жавоб берди.**

ОСОЙИШТАЛИККА ҲАР БИРИМИЗ МАСЪУЛМИЗ

Ҳар гал ўтган йил якунига назар ташлағанимизда яхши кунлар эсга тушади. Юртда байрамлар, тўло-тантаналарнинг кўтайиши эса тинчлик ва осойишликтининг барқарорлигидандир. Шунинг учун ҳам жойларда жамоат тарбиини саклаш ва фуқаролар хавфислизини ташминлаш, жиноятларнинг оддини олиш ва унга қарши кураш учун хуқуқни муҳофаза қилиш идоралари имкониятларидан тўлиқ фойдаланишига қилинганинига. Улар фолијатини янада такомиллаштириш мақсадида ўтказилгаётган ислуҳотлар фикримизнинг далилларидир. Бундан кўзланган мақсад биринчи галба ички ишлар ходимларини фуқаролар билан янада яқинроқ бўлиши, ҳамкор-

ишилар ходимлари билан кенг жамоатчилик бирдамликда фаолият кўрсатишлари учун асос бўлиб хизмат қилияти. Ички ишлар идораларида ўтказилгаётган "Тозалаш", "Арсенал", "Тун", "Паспорт" ва бошқа тадбирлар ана шу маскандан бошланади. Республика Ички ишлар вазирлигининг буйруғига биноан жойларда сиёсий, ижтимоий ва криминоген вазиятни барқа-рорлашти-

ринг, жамоат тарбиби ва фуқаролар хавфислизигин ташминлаш, хуқуқбузарлик ва жиноятчилик, диний экстремизм, террорчиллик ҳамда қўпрувчиликларнинг олдини олиш, унга қарши курашда профилактика инспекторларининг давлат ва жамоатчилик ташкилотлари билан ҳамкорлигини янада яшилаши мақсадида республика ИИВ марказий аппарата ходимлари ўзлари яшаб турган мансизлари бўйича милиция таянч пунктларига бирискиртилган эди. Улар асосан, Тошкент шаҳри, Тошкент вилоятининг пойтахтига чегарадош бўлган Тошкент, Зангига, Қиброй, Янгийўл ва Ўртачирчик туманларидаги маҳаллаларда профилактика инспекторлари, маҳалла фаоллари ва оқсоқоллари, "Маҳалла посбони" жамоат тузилмалари, диний маърифат ва ахлоқий-маънавий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар, мактаб ўқитувчилари билан биргаликда зарур профилактик тадбирларни амалга ошироқмадар. Биринчи галда жойларда аҳоли кайфияти ва ҳудудлаги вазиятни билишида уларга яқиндан ёрдам беришагни. Маҳаллалардаги ижтимоий масалаларни ҳал этиш, диний-экстремистик оқимларга мойил шахсларни аниқлаш, ички ишлар идоралари профилактик рўйхатида турувчи фуқаролар билан профилактик ишларни олиб бориш, аҳолининг хавфислизигин ташминлаш ҳамда уларни оғоҷликка чакриши мақсадида учрашувлар ташкил этишагни. Бундан ташқари, маҳал-

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

Ўзбекистон Республикаси нинг амалдаги Жиноят-процес-суал кодекси 88-моддасига асосан тунги вақтда, яъни кеч соат 22.00 дан эрталаб соат 6.00 гача хуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимларининг фуқаролар хонадонига кириши тақиқланади. Тайёрла-наётган ёки содир этилаётган жиноятнинг олдини олиш, жиноят изи йўқолишига ёки гу-монланувчининг қочиб кетишига йўл қўймаслик, эксперимент жараённида текширилаётган ҳодисанинг ҳолатини қайтадан тиклаш зарурати тугилган пайт ва хонадон эгасининг ўзи чақирган ҳолатлар бундан мустасно ҳисобланади, албатта. Бундай ҳолатда 24 соат ичиде прокурорга ёзма ахборот берилиши лозим.

ОСОЙИШТАЛИККА ҲАР

ПРОФИЛАКТИКА ХИЗМАТИ ФАОЛИЯТИДАН

риш, жамоат тарбиби ва фуқаролар хавфислизигин ташминлаш, хуқуқбузарлик ва жиноятчилик, диний экстремизм, террорчиллик ҳамда қўпрувчиликларнинг олдини олиш, унга қарши курашда профилактика инспекторларининг давлат ва жамоатчилик ташкилотлари билан ҳамкорлигини янада яшилаши мақсадида махалла фаоллари ва ўй-жой ширкатларига қўйилади.

Шуни алоҳидаги таъкидлаш лозими, маҳаллаларда хуқуқбузарлик ва жиноятларнинг олдини олиш мақсадида маҳалла фаоллари ва ички ишлар ходимларининг биргаликда патруллик қилишлари давом этмоқда. Саёй-харакатлар түфайли якунланган йишида республикамизнинг 2143 ва жумладан, Фарғона вилоятининг 290 та Тошкент вилоятининг 233 та маҳалласида жиноят содир этишига йўл қўйилади. Тошкент шаҳри Шайхонтохур туманидаги "Чўпонота", Ҳамза туманидаги А. Назаров номли, Жиззах шаҳридаги "Раваллак", Самарқанд вилояти Каттакўрон тумани Пайшанба шаҳарчасидаги Кўлдош Файзиев номли маҳаллаларни ана шундай масалалар қаторига кўшиши мумкин. Эътиборга лойик, томони, бевосита профилактика инспекторлари томонидан ўтган йили 19270 та жиноят фоши этилган. Жиноятларнинг очилишига профилактика инспекторларига маҳалла фаоллари яқиндан ёрдам беришганини айтиб ўтиш

жоиз. Улар гарчи жиноят содир этган шахсни ушлаб берган бўлиш маса-да, маслаҳатларини ашшамаган, сурештирув, қидирувда кўмаклашишган. Маҳаллада жиноят содир этилмаганига биринчи галда ички ишлар ходими билан фаолларнинг ўзаро баҳамжиҳатлиги, ҳар қандай жиноят, хуқуқбузарликларнинг олдини олиши ҳамкорликда ҳаракат қўйган профилактика ишлар яхши олиб борилаётгани самарасидир. Яна бир томони бу маҳаллаларга хизмат кўрсатилган милиция таянч пункти иши яхши ташкил этилганини таъкидлаш зарур.

Ички ишлар идораларининг асосий таянчи ҳисобланган ана шу масканлар фаолиятини янада такомиллаштириши мақсадида республика Ички ишлар ва Ҳалқ таълими вазирларлари, Оқсоқоллар Кенгаши, "Маҳалла" жамғармаси, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Мағқазий Кенгашининг кўчма қарорига кўра ҳар йили милиция таянч пунктлари ўтасида танлов-кўргазмалар ўтказиш анъанаға айланган. Айни кунларда жойларда навбатдаги тадбирга тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Шу билан бирга 27 январь куни ўтган йилги танловнинг республика якуний босқичи пойтахтимизнинг "Туркестон" саройида ўтказилиши режалаштирилган.

Абдужаббор АБДУНАБИЕВ,
республика ИИВ ҲООББ
бўлим бошлиги, подполковник.

Матбуот - ҳаётимиз кўзуси. Жамиятдаги ҳар бир ўзгариш биринчи навбатда оммавий ахборот воситаларида ўз аксини топади. Мамлакатимиз ҳар соҳада тараққиётга юз тутаётган айни жараёнда журналистларнинг ўрни каттадир. Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчиллик палатаси депутати, Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитаси раиси, Ўзбекистон «Миллий тикланиши» демократик партияси Марказий кенгаши раиси Хуршид Дўстмуҳаммад билан сұхбатимиз айни шу – миллий матбуотимизнинг ижтимоий ҳаётимизда кечеётган улкан ўзгаришлар жабҳасидаги шитироки хусусидаги мулоҳазалардан бошланди.

– Сұхбатимизнинг аввалида ёки бир гапни айтишни жуда истар эдим: Ватанимиз мустақиллиги йилларида нимагаки эришган бўлсақ, қандай ислоҳотлар ўзининг самарасини берган бўлса, уларнинг барчасида республикамиз оммавий ахборот воситалари ходимларининг муносиб ҳиссаси борлигини алоҳида

содир бўлдайтган жиноятлар ҳақида ошкора гапириш, бу тўғрида одамларга ҳаққоний ва холис ахборот етказишида биз ҳамон заиф бўлиб қолмокдамиз. Бу ҳақдаги сизнинг фикринизни билмоқчи эдик.

– Сұхбатимизнинг бошланишидаги фикриминг иккинчи қисмини айтиш мавриди

етиш-ку, ишга ёндашишнинг мутлақо бошқача услубларини талаб қилади. Бунинг яккаюягона чораси бор, бу ҳам бўлса – ҳар жиҳатдан профессионал маҳоратга кўтарилиш!

Профессионал маҳорат нима? Билиб ёзиш, тушуб ёзиш, тушунтириб ёзиш, холис ёзиш, реал ҳаётда одамларга фойда-

ЖУРНАЛИСТ – ПОСТДА ТУРГАН СОҚЧИДЕК БЕДОР

таъкидлаш жоиз. Бу, касбимизга ёки касбдошларимизнинг меҳнатига ошириб баҳо бериш эмас, тўғрисини айтсан, қайси соҳада кечеётган жараёнлар матбуотда аксэтмаган? Матбуот ва журналист назаридан четда қолган бирорта тармоқ борми? Йўқ!

Давлатимиз раҳбарининг деярли барча чиқишлирида, турли муносабатлар билан берадиган сұхбатларида, албатта, матбуотга, оммавий ахборот соҳасига, журналист меҳнатига доир мулоҳаза айтганлар десам, бу ҳам муболага бўлмайди. Айтмоқчиманки, касбимизнинг табиати ўзига хос, бунинг устига эндиликда ҳеч бир демократлашаётган жамият ҳаётини ахборот воситалари из тасаввур қилиб бўлмайди. Ахборот дунёсида юз бераётган инқиlobий ўзгаришлар соҳамиз эгалари зиммасидаги бурч ва вазифани ҳар қаҷонгидан ошириб юбормоқда.

– **Хуршид Набиевич! Президентимиз Ислом Каримов Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 13 йиллигига багишланган тантанали маросимдаги маъруzasida матбуотчиларимизга қарата айтган қўйидаги сўзларини эслайлик:** «... Лекин таассуф билан таъкидлаш лозими, ана шу тараққиётта эришиш йўлидаги муаммолар, қийинчилик ва етишмовчиликлар, жойларда йўл қўйилаётган хато ва нуқсонлар, учраётган тўсиқ ва говлар,

келди. Жамиятимизда эришилаётган барча ютуқларда журналистларнинг ҳиссаси бор деҳик, шундай экан, бой берилаётган имкониятлар, камчиликлар, хатонуқсонларнинг кўплигига матбуотимизнинг, ҳамкасларимизнинг «муносиб улуш»лари ҳам йўқ эмас. Буни ошкора тан олмаслик адолатдан бўлмайди. Чунки **матбуотнинг, журналистнинг мукаддас вазифаларидан биро жамият ҳаётининг барча соҳаларига кўз-кулок бўлиш, яъни санитарлик вазифасини ўташ.**

Бу борада мен ички ишлар хизмати ходимлари билан журналистлар меҳнатини ўхшаттим келади: постда турган посбон хушёрликни йўқотишига ҳакки бўлмаганидек, кўлига қалам тутган журналист бор экан, у ҳамиша бедор бўлиши лозим.

унинг учун ҳаловат, хотиржамлик бегона! Муҳтарам Юртбошимиз айтган танқидий мулоҳаза айни шу санитарлик, беҳаловатлик вазифамиз етарли даражада ўринлатиб бажарилмаётганига тааллуқли. Масалага чуқурроқ назар ташлашга ҳаракат қилиб кўрайлик.

Маъруздан келтирилган иқтибосдаги ҳар бир жумланинг алоҳида юки, залвори бор. Муаммо ҳақида ёзиш алоҳида йўналиш, қийинчилик ва етишмовчилик алоҳида хато ва нуқсонлар хусусида қалам тебратиш ўзгача ёндашишини тақозо этади. Тўсиқ ва говларни, жиноятларни фош

си тегадиган қилиб ёзиш! Юзаки қарагандагина оддийдек туюлган мана шу даражага етишишнинг нечоғли мурakkabligini ҳаёт кўрсатиб туриди.

– **Кечирасиз, Президентимизнинг, «барчамиз ҳаётимизда ҳанузгача учраб келаётган лоқайдлик ва бепарволик асоратларидан бутунлай ҳалос бўлишимиз лозим» деган гаплари оммавий ахборот воситалари ходимлари фаолиятига ҳам тааллуқли эмасми?**

– Давлат раҳбарининг сўзи мамлакатнинг барча фуқаролари учун бирдек кучга эга бўлмоғи керак. Бинобарин, ҳозир сиз эслаттан танбех, табиий, журналист-ҳамюртларимизни четлаб ўтмайди албатта. Умуман, ҳар қандай жамиятнинг, умумхалқ миқёсларида амалга оширилаётган саъӣ-ҳаракатнинг энг ёвуз душмани – лоқайдлик, бепарволик! Минг афуски, бу каби иллатлар бизга ҳам бегона эмас.

Фуқаролик жамиятининг асосий шарти – фуқароларнинг каттадан кичигигача барчасининг эътиборини жамият ишларига қаратиш. Ҳеч бир фуқаро – касби, лавозими, жинси ва ҳоказоларидан қатни назар, ўзини жамият тақдиди учун жавобгар деб ва албатта ҳалқ, Ватан, жамият тақдиди учун ўзини даҳлдор ҳис этмоғи даркор. Бунга эса эришиш осон эмас. Бунинг бир-бира ги чамбарчас боғланиб кетган омиллари жуда кўп.

Муҳим омиллардан бири эса – матбуот!

Оммавий ахборот воситаларининг энг улуғ вазифаларидан бири ҳам фуқароларнинг ижтимоий-сиёсий, маърифий фаоллигини оширишдан иборат. Бундай фаолликка тарғиб этадиган журналистнинг ўзи лоқайд, бепарво бўлса... қалам тебратишни йигиштириб қўя қолгани минг чандон афзал эмасми?! Дунёда мўмай даромад келтирадиган, тезроқ ва осонроқ шон-шуҳрат ортирадиган бошқа касб-хунарлар ошиб-тошиб ётибди, марҳамат, ўшалардан бирортасининг бошини тут, кам бўлмайсан! Нима қиласан, «журналист» деган номга доф тушириб?!

– **Журналистнинг жасоратли бўлиши ҳам шунга боғлиқ эмасми?**

– Тўғри айтасиз, жуда боғлиқ. Лоқайд, танбал одамда журъат нима қилисн?! Сира тиниб-тинчмайдиган, ҳаловат нима эканини билмайдиган одам бошқаларнинг назаридан жасоратдек туюладиган қаҳрамонликларни ҳам оддий, кундалик ишидек қилиб кетаверади. Чунки унинг мақсади жасорат кўрсатиш эмас, одамларнинг оғирини енгил қилиш, ҳақни ноҳақдан, покни нопокдан асрарашавайлаш бўлади.

– **Бугунги кунда муштарийнинг савияси ҳақида нима дейсиз?**

– **Хар кандай ҳолатда ҳам жамиятни юксак савиядаги, зиёли, маърифатли қатлам сақлаб ту-**

ради. Демак, маънавий салоҳият маънавий таразуз билан ҳамиша курашиб келади. Ва салоҳият зинҳор ют-қазмайди!

Бизда ҳам муқаррар шундай бўлади, яъни юқори савия ўз ўрнини бой бермайди. Бунда матбуот ўз вазифасини ўтайди.

– **Ҳозирда бирмунча аянчли ҳолатга тушиб қолган туман газеталари ҳам мана шундай улуғ мақсадлар йўлида кураша олади деб ўйлайсизми?** Сонда бору, саноқда бўлмаган бир қатор туман газеталарини нашр этишдан воз кечиб кўя қолиш маъқул эмасми?

– Олис вилоятларга, чекка туманларга боргандан шундай гаплар кулоққа чалиниб қолади. Келинг, йўлаб кўрайлик

– йўқдан бор қилиш осонми ёки бордан йўқ қилишми? Албатта, иккинчиси осон. Ана энди шу осон йўлга бошлаётган, қийинчиликлардан довдираб, чорасизликдан чора тополмай тайёр газетадан воз кечишига даъват этадиганлар (бундайларнинг орасида газета бош мұхаррирларининг учраши ҳайратга солади, кишини!) олдида битта мардонавор ечим бор – у ҳам бўлса, эгаллаб турган лавозими эпчилроқ, улдабуранроқ, замонавий пастбаландни тушунадиганроқ кишига бўшатиб бериш!

Дононақлни унутмайлик: замон сенга боқмаса, сен замонга боқ!

Назаримда, ортиқча изоҳга ҳожат йўқ.

– **Республикамиз матбуотида суд-хуқуқ идоралари фаолиятини ёритаётган журналистлар хусусидаги фикрларингиз билан ўртоқлашсангиз.**

– Суд-хуқуқ соҳасидаги ёзиш журналистикамизнинг энг оғир, серташвиш, серғалва йўналишларидан бири. **Очиғини айтсан, мен шу йўналишнинг бошини тутган ҳамкасларимга ҳавас киламан.** Уларнинг иродасига, бардошига, ҳамиша талашиш-тортишилар гирдобида меҳнатимиз машақкатини зиммаларидан соқит килмай юришларига қойил қоламан. Ва аксарият ҳолларда уларга таъна маломатлар ёғдирилишини сира тушунолмайман. Яна бир мулоҳазам шуки, суд-хуқуқ соҳасига доир чуқур таҳлилий-умумлашма мақолалар, журналист текширувлари оз. Анчагина оз.

– **«Постда» газетаси ўқувчиларига тилакларингиз?**

– Янги йилда барча ички ишлар ходимларига, шу жумладан «Постда» газетаси таҳририяти жамоасига, барча муштарайларга сиҳат-саломатлик, оиласларига тинчомонлик, ишларидаги мувafferиятлар тилайман. Ҳамиша уларга омад ёр бўлсин.

– **Самимий сұхбатиниз учун раҳмат!**

Сұхбатни Фурқат Холиқулов ёзиб олди.

СОФИНТИРИБ, МИЙИФИДА КУЛАДИ ДУНЁ

Азиз муштари! Агар кузатиб бораётган бўлсангиз газета саҳифаларидан ўрин олаётган мақолаларда кўпроқ ички ишлар ходимларининг касбий ва жанговар маҳорати, хизматда кўрсатаётган фидойиликларига тўхталяяпмиз. Янги йилдан эътиборингизга ҳавола этилаётган «Оила тилсими» рукини остида эса уларнинг хонадонда тутган ўрни, оила аъзолари ҳамда ўзаро муносабатлари ҳақида ёритиб боришни лозим топдик.

Чувалачи—Тошкент туманининг чекка қишлоқларидан бири. Ёзувчи Faafur Fуломнинг «Шум бола» асаридаги бир лавҳани ёдга олиб кўринг. Қоравой бойнинг «иннанкейин»лаб берган саволларига ёлғонлар тўқиб, роса адабини берган болаҳоналий уй айнан шу қишлоқда бўлган. Бугунги кунда ушбу гўша чирой очиб, мутлақо ўзгариб кетган. Одамларининг феъл-автори ҳам ўзгача: очиқкўнгил, саҳий, дилкаш...

— Ота-бобомиз шу қишлоқда туғилиб ўсган, — деди олтмиш уч ёшини қаршилаган Дадахўжа ака хонадонида бўлганимизда. — Раҳматли отам 85 ёшгача дард нималигини билмай, узоқ умр кўрганлар. Уч ўғил уйлантириб, бир қиз чиқардим. Шириндашакар саккиз набирам бор. Яратганга беадал шукрлар бўлсин, оиласиздаги то тувиликка кўни-кўшнилар-

да ўғилларидан бири кетмон кўтариб далага кетаётгани, иккинчиси от-ара вада маҳаллий ўғит ташиётгани, бошқа бирови эса сигир-бузоқларни олиб бораётганини кўриб қолиш мумкин. Билмаганлар бу оиласигиларнинг барчаси деҳқончилик билан шуғулланса керак, деб ўйлаши мумкин. Аслида унди эмас. Фарзандларнинг кўпчилиги касбхунарга эга. Дониёр тумандаги фишт заводида ҳайдовчи бўлиб ишлайди, Дилмурод пойтахтнинг С. Раҳимов тумани ИИБ 12-ҳарбийлаштирилган ёнғин хавфсизлиги қисми ёнғин ўчирувчиси, Элмурод эса олий ўқув юргига ўқишига киришга тайёр гарлик кўраяпти. Инглиз тилини яхши билади. Дадахўжа аканинг ўзи 40 йилга яқин ҳайдовчилик қилиб, пенсияга чиқкан. Деҳқончилик эса ота касб. У ҳар томонлама фойда-

ака-укалари каби меҳнат-севар бўлиб вояга етди. Ҳарбий хизматни ўтаб қайтгач, ҳайдовчилик курсини битирди. 1992 йили Тошкент тумани ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлинмасига ҳайдовчи бўлиб ишга кирди. Кейинчалик республика ИИВ ППХ ва ЖТСББ Хорижий давлатлар дипломатик ваколатхоналарни кўриқлашни таъминлаш бўйи-

ўлим уни орамиздан эрта олиб кетди.

Дилшод одатда тунги хизматдан эрталаб соат 10.00 гача қайтарди. Аммо 2000 йил 11 февраль куни негадир вақт ўтиб борсада, дараги бўлавермади. Дадахўжа ака хавотир олиб кўчага чиқкан эди, маҳаллада яшовчи Эргаш ака Ҳалимбоевга кўзи тушди. Ҳол-аҳвол сўрашиши. «Ўғлингиз Дилшоднинг олдиндан командирлари келган экан. Сизга қандай учрашишни билмай истиҳола қилиб туришибди», — деди Эргаш ака. Дадахўжа ака: «Нимагап, тинчликми?» деда уларнинг олдига борди. «Амаки, узр, ўзингизни қўлга олинг, — деди ички ишлар ходимларидан бири.

— Ўғлингиз Дилшод хизмат пайтида автофалокатта учраб, ҳалок бўлди». Бу хабарни ўшигидан отанинг кўз олди қоронгулашиб, ер чаппасига айланга бошлади. Умр йўлдоши Муҳаббат опа эса хушидан кетиб ўқилди. Ўзини зўрга қўлга олган Дадахўжа ака хўжаликдаги «Бойчечак» болалар боғчасида тарбиячи бўлиб ишлайди келининг олдига одам юборди...

— Командири айтганидек, умр йўлдошимнинг умри зое кетмади. Эл-юрт осойишталигига озмикўми ҳисса кўшилар. У кишидан ёдгорлик — ўғилларим вояга етаяпти. Улар билан овнаман, уларга суюнаман. Аммо соғинч ўртаганда «Софинтириб, миийифида кулади дунё» сатрлари ёдимга келаверади...

Келининг қалбидаги кетдим, деб нолиганини ўшигидан олди. Дилшод билан хизмат қилаётгандан йигитларнинг деярли барчаси келди.

— Дилшод Имомхўжаев ишга масъулият билан ёндошар, феъл-автори, вазифаларни сидқидилдан бажариши билан ҳамкасларидан ажralиб турарди, — деди хотирлайди маҳсус батальон командирининг ўринbosari, майор Ботир Куранбаев. — Тинчлик ва осойишталигимизни кўриқлаш учун юртимизга мана шундай азamat ўғлонлар керак, деб юрадим. Аммо тақдир экан, орамиздан эрта кетди. Раҳматли бир ота орзу қўлса арзийдиган йигит эди.

Хозирда Зулфия фарзандлари билан бошқа ўйда яшамоқда. Навоий номли ширкат хўжалигида ҳисобчи ёрдамчиси бўлиб ишлайди. Хонадон

Д. Имомхўжаевнинг фарзанди — Бобир Дадахўжаев.

ча алоҳида милиция батальонига ўтказилди. Бу орада уйланди, икки фарзандли бўлди.

— Укам болалигидан шўх, ҳазилкаш, куйди-пишиди бўлиб ўсгани учун ҳар қандай қийинчиликни ҳазил-мутойиба билан енгиб кетарди, — деди Дониёр. — Ишдан ҳориб-чарраб келса-да, бирон

марта қийналаб кетдим, деб нолиганини ўшигидан олди. Дилшод билан хизмат қилаётгандан йигитларнинг деярли барчаси келди.

Эртасига дафн маросимига тумонат одам йигилди. Дилшод билан хизмат қилаётгандан йигитларнинг деярли барчаси келди.

— Дилшод Имомхўжаев ишга масъулият билан ёндошар, феъл-автори, вазифаларни сидқидилдан бажариши билан ҳамкасларидан ажralиб турарди, — деди хотирлайди маҳсус батальон командирининг ўринbosari, майор Ботир Куранбаев. — Тинчлик ва осойишталигимизни кўриқлаш учун юртимизга мана шундай азamat ўғлонлар керак, деб юрадим. Аммо тақдир экан, орамиздан эрта кетди. Раҳматли бир ота орзу қўлса арзийдиган йигит эди.

Хозирда Зулфия фар-

зандлари билан бошқа ўйда яшамоқда. Навоий номли ширкат хўжалигида ҳисобчи ёрдамчиси бўлиб ишлайди. Хонадон

Дадахўжа Имомхўжаев келинлари ва неваралари даврасиди.

нинг ҳаваси келади, эл ўртасида ҳурматимиз жойида.

Дадахўжа ака узоқ йиллардан бери Навоийномли ширкат хўжалигидаги деҳқончилик қилаяпти. Гоҳи-

ли: хўжалик равнақ топади, оиласа қут-барака киради, болалар бекор юришмайди.

Дилшод Имомхўжаев оиласигин иккичи фарзанди эди. У ҳам отаси,

доим озода-саришта, рўзгори бут. Бирор нарсадан қийинчилик сезмайди. Қолаверса, Дадахўжа ака ва ўғиллари қараб туришгани йўқ. Буёқда Хотира ва Қадрлаш куни ҳамда байрамларда батальон раҳбарлари ташриф буюриб, ҳолаҳвол сўраб туришибди. Шунга қарамай баъзан Зулфиянинг қалбини бир армон ўртаб юборади.

— Дилшод акам ҳаётлигига тоғдек суюнчимиз борлигини билмаган эканман. Мабодо, дилимга фашлик инса, ҳазилхузил қилиб бирпаста тарқатиб юборар эдилар. Менга ҳам, болаларга ҳам меҳрибон бўлганлари учун ўғиллари дадалари ишдан келишини кутишарди, талпинишарди...

Зулфиянинг киприклигига ёш қалқиди. У ўзига жовдираб қараб турган ўғли Нодирни эркалаб кучди. Кейин кўз ёшларини артиб, яна сўзини давом эттириди:

— Командири айтганидек, умр йўлдошимнинг умри зое кетмади. Эл-юрт осойишталигига озмикўми ҳисса кўшилар. У кишидан ёдгорлик — ўғилларим вояга етаяпти. Улар билан овнаман, уларга суюнаман. Аммо соғинч ўртаганда «Софинтириб, миийифида кулади дунё» сатрлари ёдимга келаверади...

Келининг қалбидаги кетдим, деб нолиганини ўшигидан олди. Дилшод билан хизмат қилаётгандан йигитларнинг деярли барчаси келди.

— Командири айтганидек, умр йўлдошимнинг умри зое кетмади. Эл-юрт осойишталигига озмикўми ҳисса кўшилар. У кишидан ёдгорлик — ўғилларим вояга етаяпти. Улар билан овнаман, уларга суюнаман. Аммо соғинч ўртаганда «Софинтириб, миийифида кулади дунё» сатрлари ёдимга келаверади...

Хаёт шундай ўтаверар экан. Бир куни Дилшоддан кейинги ўғил Дилмурод: «Ада, доим акамга ҳавас қилганиман. Мен ҳам шу соҳага ишга кирсаним дейсиз?» деб қолди. Эҳтимол бошқа ота бўлганда болам, битта ўғлимдан ажраганим кам-

Кичик сержант Дилшод Имомхўжаев (сурот оила архивидан олинди).

ми, дея уни бу йўлдан қайтиши мумкин эди. Лекин Дадахўжа ака Ватан, эл-юртга хизмат қилиш, керак бўлса, жонни фидо қилишни шарафли бурч деб билади. Шу боис, ўғлининг сўзларини ўшигича, ҳеч иккимиз берди. Майли, у ҳам акасига ўхшаб тинчлигимизни ҳимоя қилсин. Дилшоднинг пешонасига яратган ўтилдирини битган экан, бандасининг қўлидан нима келарди. Ахир қирғин бўлса, ажали етган ўлади, деган гаплар бор. Мана, ўзининг акаси Фуломқодир Исломов иккичи жаҳон урушидан ўн икки жойидан яраланиб қайтди. Умри узун экан кейинчалик узоқ йиллар соҳада ишлади.

Үтган йили Зулфия ўғли Бобир ҳам отаси изидан бормоқчи эканлигини айтгандан Дадахўжа аканнинг кўзларидан ёш чиқиб, уни бағрига босди. Ҳужжатларини тўғрилашга кўмаклашиб, «Жар» спорт-соғломлаштириш мажмуаси қошидаги республика ИИВ ҳарбийлаштирилган маҳсус мактаб-интернатга олиб борди. Мактабда яхши баҳоларга ўқиган ва спортга иқтидори бўлган невараси синовлардан яхши ўтди.

— Ҳаётингда энг ёдда қолган дамларни эслайсанми? — сўрайман Бобирдан.

— Мактаб-интернатда қасамёд қабул қилганим бир умр ёдимдан чиқмаса керак, — деди у fuurub билан. — Тенгқурларим билан сафда шахдам қадам ташлар эканман, дадам танлаган йўлдан бориб тўғри қилганимга ишонч ҳосил қилдим.

Оила — муқаддас даргоҳ. Юртимиз тинчлиги ва осойишталигини таъминлашдек шарафли касбни танлаган акалар эгаллаши, оталар ишини фарзандлар давом эттириши хонадонга янада улуғворлик баҳш этади. Бу анъана Дадахўжа Имомхўжаевлар оиласи тимсолида яқол намоён бўлмоқда.

Сайдулла ШОДИЕВ.

РАҚҚОСА ХИРОМ-ЭТСА...

Ҳар бир санъат турда кишини ром этадиган ўзига хос хусусиятлари бўлади. Рақс ана шундай жозибакор санъат турларидан ҳисобланади. Раққоса нозик ҳаракатлари, имо-ишоралар орқали кўплаб маъноларни ифода этадики, томошабин чайқала-чайқала рақс сеҳридан сармаст бўлади. Ўзбек миллий рақс санъатининг асосчиларидан бири Мукаррама Тургунбоева ижросидаги «Муножот», «Танавор» каби рақсларни томоша қилиб, сархуш бўлмаган кекса авлод вакиллари ийқ десак, асло муболага бўлмайди. Англаётган бўлсангиз, бугунги сұхбатимиз миллий рақсизиз ҳақида. Ўзбек миллий рақс санъатининг дарғаларидан бири, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган «Баҳор» Давлат ҳалқ рақси ансамбли бадий раҳбари ва бош балетмейстери, Ўзбекистон ҳалқ артисти Маъмурас Эргашева таҳририятимиз меҳмони бўлди.

— Маъмурас опа, одатда ҳар бир янги йил бошида эски йилга назар ташланади. Айтинг-чи, якунланган йилдан кўнглинигиз тўлдими?

— Гапнинг очиги, ҳеч қачон қўлган ишларимдан, ижодимдан кўнглим тўлмаган. Чунки ҳаётда ҳали амалга оширадиган ишларимиз олдинда ва улар жуда кўп. Биринчидан, якунланган йил биз, «Баҳор»чилар учун маълум маънода ҳам салмоқли, ҳам оғир бўлди. Сабаби, концерт залимиз ва унинг худудида катта миқёсдаги қурилиш, таъмилаш ишлари олиб борилиши натижасида А. Навоий номидаги опера ва балет академик театрида ижод қилиши мизга тўғри келди. Иккичидан, жамоамизинг тўлик хўжалик ҳисобига ўтиши бир мунча қийинчиликларни келтириб чиқарди. Шунга қарамай, жамоамиз бир зум бўлса-да ижод қилишдан тўхтагани ийқ. Насиб бўлса, яқин кунларда мухташам концерт залимизда

фаолиятимизни давом эттиришни мўлжаллаб турибмиз. Шунингдек, 2007 йилда «Баҳор» ансамблининг 50 йиллик тўйинни ана шу бинода нишонламоқчимиз. Шахсан ўзимга келадиган бўлсақ, мен ҳаётимни «Баҳор»из умуман тасаввур этолмайман. Шунинг учун ансамблнинг йўлидаги ҳар қандай қийинчиликларни енгib ўтишга тайёрман.

— Келинг, бевосита ўзбек миллий рақс санъати тарихи ва унинг турлари ҳақида сұхбатлашсак.

— Шу ўринда ўзбек миллий рақснинг асосчиларидан бири Уста Олим Комиловни эслаб ўтиши жоиз. У киши ҳам доира чалардилар, ҳам чиройли ўйинга тушардилар. Ҳеч қандай олий таълим муассасасида ўқимаган бўлса-да, туфма қобилиятли санъаткор бўлгани учун ҳар бир рақени қойилмақом қилиб ижро этардилар. Тамарахоним, Мукаррама Тургунбоева, Гавҳар Раҳимовлар Уста Олим Комиловнинг энг истеъоддли шогирдлари ҳисобланишган. Раҳматли Юсуфjon қизиқ Шакаржонов ҳам ўzlари қизиқчи бўлсалар-да давраларда жуда чиройли ўйнардилар. Ўша вақтлари Ўзбекистонда ашула ва рақс ансамбли бор эди, холос. Шу йиллари Москвада бўлиб ўтган фестивалда раққосаларимиз олтин медални қўлга киритишганидан сўнг, Мукаррама Тургунбоева миллий рақс санъатини ривожлантириш тўғрисида»ти Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг Қарори қабул қилингани фикримизга далиллар. Лекин «Ўзбекрақ» ижодий бирлашмаси баъзи раҳбарларининг эътибор-сизликлари туфайли бир қатор муаммолар пайдо бўлди. «Баҳор»—Мукаррама Тургунбоевадан бизга қолган бебаҳо бойлик. У Ўзбекистоннинг гурури. Олтин мерос бўлиб қолган «Муножот», «Танавор», «Катта ўйин», «Лазги», «Андижон полкаси», «Баёт», «Пилла» каби рақсларни ижро этиб, келгуси авлодларга етказишимиз керак.

— Санъатта қандай кириб келгансиз?

— Мен санъаткорлар оиласида туғилганман. Раҳматли отам Зокиржон Эргашев ўз даврининг машҳур ҳофизи эдилар. Онам Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Тўхтахон Рисметова эса Мукаррама Тургунбоева билан ёнма-ён туриб ижод қолган биринчи шогирдларидан саналади. Мен онадан рақс тушиб туғилган эканман. Болалагимда қизиқувчанлигим боис, онамнинг либосларини кийиб ўзимча ўйинга тушардим. Биринчи устозим албатта онам Тўхтахон Рисметова бўладилар. Кўпинча у киши билан гастролларга борарадим. Саҳнанинг четида туриб ҳамма рақсларини ўрганиб олардим ва концертдан сўнг уларга ижро қилиб берардим. Олти ёшимдан бошлаб Тошкентдаги «Тўқимачилар» маданият саройига қатнардим. У ерда Сора опа Бушаева деган аёл устозлик қилганди. Ўшанда Мукаррама опа болалар учун саҳналаштирган рақсни биринчи марта ижро этандим. Ўн бир ёшимда Мукаррама опа хореография билим юртига етаклаб бордилар. Орадан етти йил ўтиб, А. Навоий номидаги опера ва балет академик театрига ўйлланма бериши. Лекин Мукаррама опа: «Бу қиз менда ишлайди» деб олиб кетдилар. Шўшу фаолиятимни «Баҳор»да бошладим. Мукаррама опа билан ойлавий муносабатларимиз яқин эди. Унинг уйига машҳур санъаткорлар келишарди. Мен уларнинг ижодидан баҳраманд бўлардим. Ўзбек миллий рақс

фаолиятимизни давом эттиришни мўлжаллаб турибмиз. Шунингдек, 2007 йилда «Баҳор» ансамблнинг 50 йиллик тўйинни ана шу бинода нишонламоқчимиз. Шахсан ўзимга келадиган бўлсақ, мен ҳаётимни «Баҳор»из умуман тасаввур этолмайман. Шунинг учун ансамблнинг йўлидаги ҳар қандай қийинчиликларни енгib ўтишга тайёрман.

— Сиз миллий рақсизизни хорижга танитган фидойилардан ҳисобланасиз. Бундан анча йил аввал Россиянинг «Время» дастурига француз тилида интервью бергандингиз...

— Француз тилини ҳозирги Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университетида таҳсил олганимда ўргандим. Ҳақиқатан ҳам 1977 йилда Францияда гастролда бўлгандик. 1978 йилда Кубада бўлганимизда Ўзбекистон ҳалқ артисти Исоҳор Оқилов саҳналаштирган «Доира», «Лорсон» каби рақсларни намойиш этандик. Мукаррама Тургунбоева асос соглан миллий рақс санъатига нафақат французылар ёки кубалклар, балки дунёнинг кўпгина давлатлари қойил қолганди. 1993 йилдан бўён мамлакатимиз миқёсида Мукаррама Тургунбоева номидаги танлов ўтказилиб келинашти. 2005 йилнинг деқабр ойидан ана шундай тадбир бўлиб ўтди.

— Клипларда ўйнаётган раққосаларга нисбатан қандай фикрдасиз?

— Аввало, ижро этилаётган ҳар бир рақс маълум бир маънони ифода этиши лозим. Раққоса хиром айлаканда томошабинни сеҳрлаб қўйиши керак. Ана шундагина у ҳақиқий рақс дейилади. Тўғрисини айтганда, турли байрам кечалари ва телевидение орқали намойиш этилаётган клипларда ўйнаётган қизларни кўриб ҳайрон қоламан, қандай рақс бўлди, деб. Уларнинг ижроси қўшиққа умуман мос тушмайди. Қўшиқ фароначаю, рақс хоразмча ёки бўлмаса ҳеч қандай ўйналишига ҳам тўғри келмайди. Қизларимиз эстрада йўналишдаги кўйларга ва ялларга берилиб кетишмоқда. Айниқса, тор шим, аллақандай бош кийим ёки калта либосда кўчириб олинаётган туркча, арабча ва бошқа хориж қўшиқларига рақсга тушишлари кишини ранжиди. Бу рақс маданиятимизнинг пасайиб кетаётгани деб биламан. Раққосанинг либоси ўйнаётган куйга уйғун бўлиши лозим. Арзимаган чойчақа учун санъатга ен-

гил-елти қараётган ёш раққосаларимиздан қадриятларимизни сақлашни, устозларимизни ҳурмат қилишларини сўрардим. Ёш раққосаларимиз устоз кўришлари, уларнинг кўрсатмалари га қатъий амал қилишлари керак. Авваллари раққосаларнинг фарқи бўларди. Ресторан, кўнгил очар жойлар, тўйларда ўйнайдиган ўйинчилар биз, «Баҳор»чиларга ҳавас қилишарди. Ҳозир профессионал раққоса ҳам, ҳаваскорлар ҳам коришиб кетмоқда. Бугунги кунда профессионал раққосаларимизнинг камайиб бораётгани оғрикли нуқталаримиздан бирита айланниб боряпти.

— Баъзан давраларда ўйнаётган эрқакларнинг хатти-ҳаракатларидан уялиб кетади, киши...

— Саволингизни тушундим. Гапнингдек жон бор, албатта. Бизнинг устозларимиз Уста Олим Комилов, Юсуфjon қизиқ Шакаржоновлар эрқаклар рақснини жуда чиройли қилиб ижро этишган. Раҳматли Учқун Фаниевни олайлик. У кишининг белига лаганни қўйиб олиб рақсга тушишини ҳануз ҳамма эсласа керак.

— Андижон полкаси», воҳалик ва бошқа вилоят эрқакларининг ўйинлари ҳақиқий эрқакча эди. Афсуски, улар йўқолиб боряпти. Ҳозирги кунда эрқаклар рақси бўйича бир-икки нафар балетмейстер фаолият кўрсатишпли, холос. Ўзбекистон ҳалқ артисти Қодир Мўминов, Назридин Шерматоловлар айни дамда аёллар рақсни саҳналаштириш билан машгул. Қодир Мўминов билан пайтлар йигитлар рақси бўйича кўп ишларни қиланди, аммо унга имконият берилмади. Қолаверса, бальзиларга эрқаклар ўйини ёқмайди. Менимча, йигитлар рақсига эътибор қартиб, уни ривожлантириш зарур. Чунки аёл эрқак, ёшу қарининг ўйнаши ҳалқимизга хос хусусиятдир.

— Аксар ижодкорлар илхомсиз ижод қила олмаслигини айтишади. Раққоса учун ҳам илҳом зарурми?

— Албатта, илҳом фақат санъатда эмас, балки оддий ишчи, кўйингти, барча соҳа вакилларида бўлинни керак, деб ўйлайман. Хонадонидан

яхши кайфият билан ишга йўл олган кишида ўз касбига бўлган иштиёқ янада кучаяди. Бу эса самарадорликни ортириди. Жамоадагилар билан бир-бирини тушуниб, баҳамжиҳат ишларни бажариш ҳам кишига илҳом беради. Санъатда, айниқса, рақсада бир нарсани яратишдан олдин куй-қўшиқларни эштасиз, кўп ўйлаб юрасиз, лекин бирданига ажойиб фикрлар туғилади. Ўз касбинг устаси билан ижодий ҳамкорлик ҳам илҳомнинг келишига сабабчи бўлади. Масалан, Ўзбекистон ҳалқ артисти, «Баҳор» ансамбли мусиқа раҳбари, бастакор Баҳтиёр Алиев билан бирга ишлаганимизда янги фикрлар туғилади.

— Шогирдларингиз тўғрисида ҳам тўхтасангиз?

— Бир раққосан тарбиялаш учун йиллар керак бўлади. Раққоса учун оммавий рақслар жуда мухим ўрин тутади. Үнда раққосанинг кўзи «пишади», маҳорат қирралари мукаммаллашиб бораётварди. Истеъоддилари катта саҳнага йўл олади. Шундайлардан Ўзбекистон ҳалқ артисти Рушана Султонова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Елена Тўхтаева, Раъно Сафаралиева, «Ниҳол» мукофоти совриндори Ирода Исмоиловалар рақс санъатини пухта эгаллаган шогирдларимдан деб ҳисоблайман.

— Айни дамда йигирма нафар шогирдларим билан янги дастурлар яратиб, концертлар намойиш этиш ҳаракатидамиз. Келгуси йилда нишонланадиган «Баҳор»нинг 50 йиллик тўйига қизгин тайёргарлик кўриш билан бандмиз.

— Газетамиз муштарилига тилакларингиз.

— «Постда» газетасининг ўкувчиларига, шунингдек, осойишталигимиз посонлари бўлмиш ички ишлар ходимларига соғлиқ-саломатлик, хизматларида мувваффақиятлар, омад тилайман. Бизнинг мақсадимиз, ҳалқимизнинг кунларида бирга бўлиши, санъатимиз билан уларга хизмат қилишдир.

— Қизиқарли сұхбатингиз учун катта раҳмат.

**Сұхбатдош:
Кобилжон ШОКИРОВ.**

KUCHUKCHAM

Kuchugim bor olapar,
Ortimdan yuguradi.
Begona uya kirsa,
Vovillab bildiradi.

Ukam bilan hovlida,
Timmay chopib o'ynaydi.
Bechora tovug'imni,
Quvalab hech qo'ymarydi.

Ko'p qiliqlar qiladi,
Xuddi sirk o'yinchisi.
Seni yaxshi ko'ramiz,
Uyimiz qo'riqchisi.

Husnibonu SHAROPOVA,
Qashqadaryo viloyati Shahrizabz
tumanidagi G'ofur G'ulom nomli
muktabning
5-sinf o'quvchisi.

**QISHLOG'IMIZ
ODAMLARI**

Qishlog'imiz odamlari,
Mehnat-la o'tar damlari.
Ertal tongdan to kechgacha,
Ter to'kadi, yo'q g'amari.

Ketmonlari yelkasida,
Hurmati bor o'lkasida.
Yuzlarida quvonch aksi,
Non yopgan har bekasida.

Suyuma KOLMATOVA,
Qashqadaryo viloyati G'uzor tumanidagi
69-o'rta muktabning 6-«A» sinf o'quvchisi.

Har kungidek bugun ham Sarvar bilan Sardor uygudan barvaqt turishdi. Avval badantarbiya, keyin nonushta qilishib, maktabga yo'l olishdi. Bu ikki aka-uka o'zaro juda ahil. Doimo birga dars qilishadi. Ko'p jihatlari bir-biriga o'xshasa-da, tabiat-boshqa-boshqa. Sarvar sabrsizroq, agar biron tansiq ovqat yoki shirinlik bo'lsa, ukasi Sardorni kutmasdanoq egallab oladi. Ukasi bo'lsa uning batamom aksi.

Hamisha ovqatdan tortinib turadi. Shoshqaloqligi bois, nafsiyi tiyor magan Sarvar bir kuni ko'p ovqat yeb qo'yib, qorin og'rig'iga yo'liqdi. Oyisining tashvishini ko'rsangiz. Atrofida kuni-bo'y parvona bo'ldi.

Sarvar bundan xulosa chiqardi, deb o'ylayotgan bo'lsangiz kerak-a? Be, qayoqda, yana eski odatini davom ettira boshladi. Bir kuni nima bo'ldi-yu, ukasi qattiq betob bo'lib, uylariga tez yordam chaqirishdi. Oq xalat kiyagan uzun bo'ysi shifokor uni obdon tekshirib, qizamiq chiqibdi, alohida uysa saqlanglar, deganicha qanday muolaja qilishni tayinlab, oyisi bilan xayrashdi. Yakka o'zi maktabga ketgan aka darsdan so'ng uyiga qaytdi. Kela solib darhol ukasi yotgan xonaga mo'raladi. Qarasa, uning yonidagi xontaxtaga turli-tuman mevalar-u, shirinliklar qo'yilgan.

Oyijon, qaniydi men ham kasal bo'lsam, Sardor singari barcha tansiq taomlarni menga ilinardingiz.

**Bezatilgan archamiz,
Atrofida barchamiz.
Ulg'ayganmiz bir yoshga,
Aqlimiz to'lib boshga.**

**BO'SH O'TIRMAK
BOSH QOTIR**

1. Tinchlik qo'riqchisi.
2. Hushyorlik.
3. Harbiy unvon.

4. Osoyishtalik
5. Hafta nomi
6. Viloyat nomi.

P				
O				
S				
T				
D				
A				

NURIDDIN tuzdi.

MEHRIBONLAR

Saodat opa avvalgi sinf rahbarlarimizga sira o'xshamaydi. Darsdan «quyon» bo'luvchilarga ham, uch kunlab sababsiz kelmay qo'yuvchilarga ham beparvo. Jahli chiqsa ham baqirib urushmaydi. Bolalar bu erkinlikdan rosa bir oy maza qilib yayarshdi. Ayniqsa, Dilshod behad taltayib ketdi. Shu bir oyda uch kun darsga keldi, xolos. O'ttiz nafar o'quvchiga yetarlik partalar onda-sonda to'liq bo'ldi.

Kutilmaganda sinf yig'ilishi bo'ldi. Gap, albatta, intizomsizlar haqida deb o'ylarsiz. Yo'q. Aksinchcha bo'ldi.

- Bolalar, sizlarga havasim keladi,- dedi Saodat opa. - Faqat bir narsa menga yoqmayapti.

- Ayting, opa. Nima ekan u?-dedi Sardor xotirjam.

- Bir-biringizga mehribon emassizlar, attang,-dedi u bosh tebratib.

- Yo'q-e!-dedi Halim ko'zlarini pirpirab.

- Ha, rost,-deya gapida davom etdi

Saodat opa. - Kim darsga sababsiz kelmasa, ertasigayoq hamma uni ko'rgani borishi kerak. O'sha o'rtog'ingiz ham, ota-onasi ham xursand bo'ladı. Bugun Dilshodlarnikiga boringlar. Darsga kelmadи.

Darvozani Dilshodning o'zi ochdi. Uylari chiroyli ekan. Avval hovlidagi gullarni tomosha qildik. Yoqqanini uzib hidladik. Keyin kuchukchasini uzun arqonga bog'lab, sudrab o'ynatdik. Hali pishmagan olmalarni duv to'kib, rosa yedik. Dasturxonga qo'yilgan nonu shirinliklarni paqqos tushirdik. Cho'ntaklar esa qappaydi...

Salimlarnikiga borganimizda esa koptogini uy ichida tepib o'ynadik. Kutilmaganda oyna sindi-yu, ura qochdik.

Partalar bolalar bilan to'liq. «Iloho ko'z tegmasin», -deya Saodat opa jilmaygani-jilmaygan. Qiziq. Buning siri nimada ekan-a?

Vali AHMADJON.

Sahifani Jamila ERDONOVA tayyorladi.

Кўпкари, улоқ – ўзбек, қозоқ, қирғиз, туркман, тоҳжик халқларининг барчаси учун бирдай қадрдан. Кўпкари – бу чавандозлар баҳси. Ота-боболаримиз гўдакликдан болалик фаслига кирган фарзандларининг қўлни ҳалоллаш, бўй етган қизларини узатиш, эр етган ўғилларини ўйлантириш тўйларида халқа оши берив, сўнггида кўпкари баҳси томошаларини кўрсатишган.

Кўпкари – бу чавандозлик, от устида оммавий мусобақа шартларини баҷарид, голиб чиқиш учун олиб бориладиган кураш жангидир. Кўпкарининг бошқа номи улоқ ҳам дейилади. Кўпкари баҳсида сўйилган улоқ (эчки боласи) танаси тўй-мусобақа ҳакамлари томонидан ўртага ташланиб, ушбу кураш шартлари ана шу улоқ билан боғлиқ ҳолда бажарилади.

Кўпкари (улоқ) асосан якка баҳс. Мусобақа шарти ўртага ташланган улоқ танасини тақимга (чавандоз сони билан аргумоқ саргиси орасида) қисиб, майдонни гир айлантирганча, белгиланган манзилга – улоқ кайвони ҳакам ёнига биринчи бўлиб келтириб ташласа ютган ҳисобланади. Иккинчиси, ўртага ташланган улоқни олишда аб-

жир, бақувват, учқур отли чавандоз йигитни унинг дўстлари – бошқа чавандозлар куршаб, рақиблардан иҳота, ҳимоя қилиб борадилар. Ана шу алфозда то ҳакам олдигача унинг атрофини куршаб, отда еладилар. Бу гурух тенгдош дўстлар, қишлоқдошлар, қурдошлар бўлиши мумкин.

Кўпкарида от эгаси пойгага тушиши ҳам, тушмаслиги ҳам мумкин. Чавандозлар кексайланларида, улоққа ўзлари турли сабабларга кўра тушолмасликлари сабабли кўпкари шартларига тайёрланган «ақли», «тажрибали» отларини ёш чавандозларга «кира»га берадилар. Бу ўринда голиб чиқсан чавандоз билан от эгаси мукофотни бўлиб оладилар.

Кўпкарида чопадиган отни қандай боқиш, тар-

биялаш, совутиш, «ақли-дирокли» қилиш йўллари ни чавандозлар авлоддан авлодга етказиб, анъана-вий меросга айлантириб келганлар.

Кўпкари аслида тинчлик, чиниқиши ўйини бўлиб, оналар, боболар, болалар суюниши, ишониши мумкин бўлган ҳақиқий эркакларни тарбиялаб этиширишда

катта роль ўйнаган. Афусски, кейинги йилларда халқимизнинг ажойиб анъаналаридан бири бўлган кўпкари ўйинин тобора жўғрофий ҳудудлари торайиб, бундай оммавий сайиллар кама-йиб кетди.

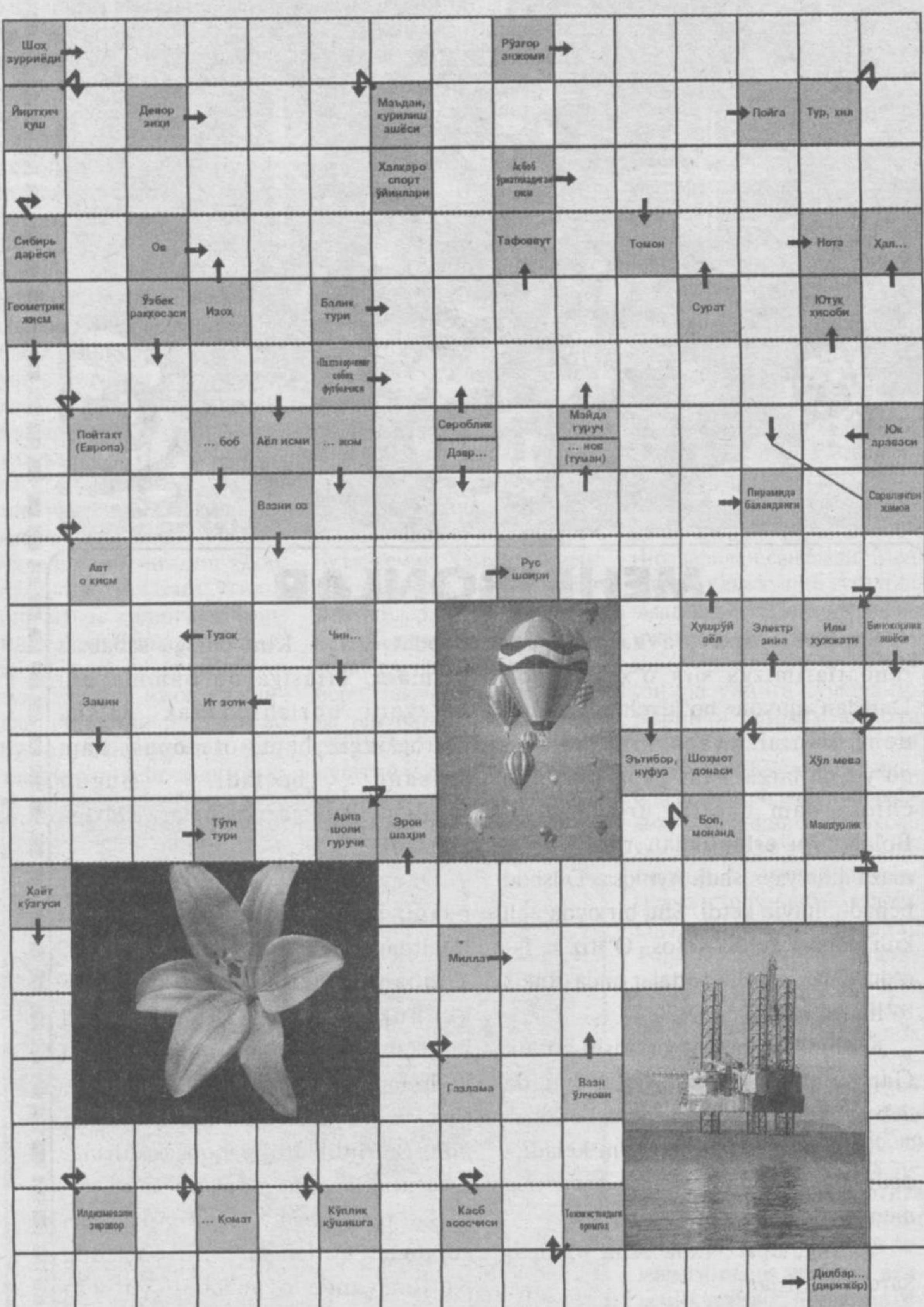
Бунинг сабаби бир пайтлар дунёга машҳур бўлган араби, қорабайир каби зотли отларнинг бу-

тунлай камайиб кетганлигидандир. Шу хавфнинг олдини олиш мақсадида республикамизнинг айрим вилоят ва туманларида от боқиш хўжаликли ҳудудлари торайиб, бундай оммавий сайиллар кама-йиб кетди.

Хозир ҳам мамлакати-

мизнинг Қашқадарё, Сурхондарё, Самарқанд, Бухоро вилоятларининг бир қатор туманларида кўпкари ўйин-одати давом этиб келинмоқда. Бугунги кунда деҳкон, боғбон, пахтакор, соҳибкорларнинг катта қурултойларида, Наврӯз тантаналарида, туманлар, вилоятларнинг ҳосил байрамларида катта кўпкарилар ташкил этилиб, ўтказиш яна қайтадан расм бўлмоқда. Тағин эски аргумоқлар, суворилар, улоқчилик мактаблари қайта тикланмоқда. Ўзбек, қозоқ, туркман, тоҳжик, қорақалпоқ, қирғиз халқларининг энг яхши чавандозлари бир-бирлари тўйларида меҳмон бўлиб, катта улоқ мусобақаларида иштирок этмоқдалар. Бир сўз билан айтганда, тўйлар тўйдек ўтмоқда. Энг муҳими, қадимий жувонмард ўйин-одатларимиздан бири тирилиб, ўзининг янги ҳаётини бошдан кечирмоқда.

(Давоми бор)

ГАЗЕТАМИЗНИНГ 51-СОНИДА БЕРИЛГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ:

Энгига: Назархон. Яқшанба. Араби. Кар. Артерия. Барно. Сандиқ. Март. Экипаж. Тот. Умр. Иноқ. Коса. Қоп. Уфа. Кўприк. Аза. Сули. Акс. Содиков. Бека. Косон. Имо. Шўртан. Ик. Ни. Кипр. Торт. До. Мисол. Ис. Ош. Лото. Марказ. Завод.

Бўйига: Набототшунослик. Эшқак. Панно. Париж. Артист. Инд. Ярим. Чақа. Этиқдўз. Баян. Агроном. Қакнус. Сабаб. Гаприндашвили. Вазифа. Ука. Кара. Он. Собир. Собит. Ол. Ас. Кема. Конибодом. Илик. Иморатсоз. Олот. Оила. Эман. Дош.

ТУШЛАР ТАЪБИРИ

Одамзод бу дунёда яшаб, турли соҳаларда фаолият юритади, турмуш кечирали, ўз фикрлаш доирасида мушоҳада қилади ва келгуси ҳаётига таъсир этувчи қарорлар чиқаради. Биз кўпинча қарорларимизнинг оқибати қандай бўлишини тўлиқ ҳис қила олмаймиз. Чунки, бу нарсага бошқалар томонидан, яъни атрофимиздаги олам томонидан бизга нисбатан қилинган ҳатти-ҳаракатларнинг ҳам таъсири бор. Бундай пайтда бизга туш ёрдамга келади. Туш орқали биз, қилаётган ишларимизни кузатиб турган руҳий дунёдан ахборот оламиз. Туш – огоҳлантиришдир. Бундай ноёб информациидан фойдаланишини билиш керак, яъни тушларнинг магзини чақиши лозим ва ҳаётимиздаги кейинги қадамларни пухта ўйлаб, тўғри хулоса чиқарив босишимиз даркор.

Шу мақсадда Ботир Исамуҳаммаддинг «Туш кўриш хосиятлари» китобидан туш таъбиirlарини ёътиборингизга ҳавола этиб борамиз.

АЗОН АЙТИШ

Бу нарса туш соҳибининг имони мустаҳкамлигидан далолатдир. Ҳамда бирор янгиликдан, ўзига ва бошқаларга фойдаси кўп бўладиган янги ишга бошчилик қилиш имконияти туғилганлигидан хабар беради.

АСАЛ

Туш соҳиби асал тановул қиласа – яхши ризқ-насиба келаётгани. Бирор унга асал берса – ният қилиб мўлжаллаб юрган ишининг амалга ошиши, мақсадининг осонлик билан рўёбга чиқишидир. Кўп асални кўрса – кўпчиликдан келадиган ёрдам, ютуқ ва омад.

АСАЛАРИ

Яхши натижа берадиган меҳнат, юқсан мартаба, ниятнинг рўёбга чиқиши. Агар асалари туш соҳибини чақса – айб, ноқис иш қилишдан огоҳлантиришдир.

АРИ

Огоҳ бўлинт! Ари чақса – кутилмаган ташвиш келаяти. Садақа беринг. Атрофингизда учса – фосиқ зиёнкор одамлар орасига тушиб қолишингиз мумкин.

АЙИК

Катта кучга эга дўстнинг пайдо бўлганидан дарак. У сизга хужум қиласа – дўстингиз билан сизнинг оранғизда келишмовчилик келиб чиқиш эҳтимоли бор.

АНОР

Туш соҳибининг ҳамёни тўлади. Агар ёрилган анор кўрилса – ҳаражат кути-

лади. Анор дарахти – соғ-саломатликка ишора. Анор дарахтининг кесилгани – бир йил ичиди келиши мумкин бўлган нохушликка далолат. Ибодат ва садақа лозим. Ширин анор тановул қилинса – кимгадир мафтун бўлинади.

АНЖИР

Бу – Раҳмоний туш. Эркаклар учун ишларнинг юришиб кетиши, касалликдан тузалишидир. Қизлар учун – орзу, ният қилинган бахтга эришишини билдиради.

АРҚОН

Туш соҳибига йўл очилган. Арқонни йигиши – йўлда дўстлар топишидир. Чигалланган арқонни кўриш – ишларнинг чигалланишидир. Агар йўлда кўндаланг ётган арқонни кўрсангиз – ишларнингизда тўсиқ бор. Мабодо, арқон билан буюм-молларингизни бойласангиз – маблаг йиғишингиз ва пароканда ишларнингизни жамлаб олишингиз мумкинлигига ишорадир.

АРИК, ЭГАТ

Қайсарлик туфайли кўп хатолар қилинаётганинг билдиради. Куриган экиннинг ичиди юриш – алданишидир. Ҳосили бор экиннинг ичиди юриш – ўзиники бўлса, ният қилган одамидан ёрдам олиш, бировники бўлса, кимнингдир ишига шерик бўлишидир.

АЖДАРХО

Сизни кўнгилсизликлардан, нохуш тўқнашувлардан огоҳлантириш.

(Давоми кейинги сонда).

2007 йили 7-29 июль кунлари Индонезия, Малайзия, Таиланд ва Вьетнам давлатларида ўтадиган Осиё чемпионати саралаш учрашувларига куръа ташланди. Куръа ташлаш маросими ОФК-нинг бош қароргоҳида ташкиллаштирилди.

Куръа натижаларига кўра мамлакатимиз терма

Олимпия ўйинлари инсониятнинг қадими маданият ўчоқларидан бири бўлган Юнонистонда пайдо бўлган эди. Бу ўйинлар ҳойнаҳой бизга маълум энг қадими спорт мусобақалари бўлса керак. Ривоятларга кўра, Олимпия ҳаракатини бундан уч минг йиллар аввал афсонавий Гераклнинг ўзи бошлаб берган экан.

ЗЕВСНИ ШАРАФЛАБ

Олимпия ўйинлари расман эрамиздан аввалини 776 йилдан бошланган деб ҳисобланади. Тадқиқотчиларнинг фикрича, мусобақаларга анча илгари асос солинган, гап шундаки, айнан ўша йили солномачилар Олимпия чемпиони номини ийлонмада қайд этишган.

Юқорида айтганимиздек, ярим маъбуд, ярим одам бўлган Геракл Олимпия ўйинларига асос солган деб нақл қилинади. У ўзининг тўрт нафар сафдоши билан муқаддас Пелопонес ярим оролига келиб, бош маъбуд Зевс Крокос устидан ғалаба қозонган жойда унинг ғалабаси шарафига югуриш бўйича мусобақа ўтказади. Мусобақада ҳаммадан ўзуб, биринчи Олимпия чемпионига айланади. Айнан шу ерда илк Олимпия ўйингоҳини куради. Албатта, бу ҳозирги, замонавий ўйингоҳларга тенгашолмас, у бор-йўғи 192 метру 72 сантиметр узунликдаги югуриш йўлакчасидан иборат эди, холос. "Нега 200 метр эмас?" деб савол берарсиз. Сабаби, бу масофа Гераклнинг тово ни узунлигининг 600 барабарига тенг эди.

Бу тарихий воқеа, ривоятларга кўра эрамиз

БОШЛANIШИ ЧАККИ ЭМАС

жамоаси "F" гуруҳидан жой олди. Финал йўлланмасини қўлга киритиш учун футболчиларимиз Қатар, Гонгконг ва Бангладеш терма жамоалари билан кураш олиб борадилар.

Кўриниб турибдик, рақибларимиз Осиёда унчалик ҳам кучли жамоалар ҳисобланишмайди. Терма жамоамизга омадтилаб қоламиз.

Колган гуруҳлар кўйидагича кўриниш олди:

"A" гуруҳи - Япония,

Саудия Арабистони, Яман, Хиндустон

"B" гуруҳи - Эрон, Ж. Корея, Сурия, Тайвань

"C" гуруҳи - Иордания, Уммон, БАА, Покистон

"D" гуруҳи - Баҳрайн, Кувайт, Ливан, Австралия

"E" гуруҳи - Хитой, Ироқ, Сингапур, Фаласгин

"F" гуруҳидан жой олган мамлакатимиз терма жамоалари учрашувлари санасини эътиборингизга ҳавола қиласиз:

22 февраль. Ўзбекистон-Бангладеш, Гонгконг-Қатар

1 март. Бангладеш-Гонгконг, Қатар-Ўзбекистон

16 август. Бангладеш-Қатар, Ўзбекистон-Гонгконг

6 сентябрь. Қатар-Бангладеш, Гонгконг-Ўзбекистон

11 октябрь. Бангладеш-Ўзбекистон, Қатар-Гонгконг

15 ноябрь. Ўзбекистон-Қатар, Гонгконг-Бангладеш

ҚИСҚА САТРЛАРДА

Ўқув-йигин машгулотларини БААда ўтказаётган "Пахтакор" жамоаси у ерда учта ўртоқлик учрашувидан иштирок этади. 12 январь куни эса жамоа тўғридан тўғри Москвага - МДҲ чемпионлари кубогида қатнаши учун учиб кетади.

***

Тошкентнинг яна бир жамоаси - "Трактор" эса "Президент кубоги" турнирида иштирок этиш учун Туркменистанга йўл олади. Турнир 10-20 февраль кунлари бўлиб ўтади. Бу ҳақда Ўзбекистон Футбол федерацияси ахборот-таҳлил бўлими маълум қилди. Ҳар икки жамоамизга ҳам омад тилаймиз.

Осиё чемпионати-2007 расмий нишони Куала Лумпурда бўлиб ўтган ОФК йигилишида тасдиқланди.

***

Футбол қироли Пеле унга "Пеле" деб лақаб қўйган синфиошини ўқувчилик даврида калтаклагани учун ундан кечирим сўради. Аслида "Пеле" сўзи португал тилида салбий маънени беради.

Нийлик давлат дини сифатида қабул қилингач, руҳонийлар маъжусийликнинг турли кўринишлари қарши муросасиз кураша бошлашди. Жумладан, шундоқ ҳам илгариги суръати анча пасайиб қолган Олимпия ўйинлари шу сирага киритилиб, 393 йилда император Феодосийнинг Фармони билан тақиқланди.

ОЛИМПИАДА - ҚАДИМИЙ ВА ЗАМОНАВИЙ СПОРТ БАЙРАМИ

яъни шон-шуҳрат қозонишарди, машҳур бўлишарди. Шунингдек, давлат уларни солиқлардан озод қилар, бир умрга пенсия (нафақа) билан таъминларди. Чемпионларга зайдун новдасидан қилинган гулчамбар тақиларди. Улар қадрдан шаҳарларига ҳамма каби дарвозадан эмас, девордан махсус ўйилган жойдан киришарди. Кейин ирим қилиниб, ғалабани шаҳарда узоқ вақт сақлаб қолиш учун деворнинг бу жойи суваб ташланарди. Голиблар шарафига шоирлар қасидалар битишар, ҳамшаҳарлари ҳайкал ўрнатишарди.

Ривоятга кўра, Родос шаҳрилик Ференис исмли аёл эркакча кийиниб, ўғилларининг беллашувларини томоша қилгани аренага киради. Аммо мусобақа пайти ҳаяжонини яшира олмай бақириб юборади. Шунда овозидан унинг аёл киши эканини билиб қолишади. Аммо Ференисни афв этишади. Сабаби, унинг отаси ҳам, ўғиллари ҳам Олимпия чемпионлари эди-да.

Олимпиада рамзи бўлган, бир-бирига туташ беш ҳалқа бизнинг замонамиз кашфиётни эмас. Ҳозирги замон Олимпия ўйинлари асосчиси Пьер Кубертен қадими юон ибодатхонаси Дельфада қазилма ишлари чоғида бу белгини топди. Мехробда шунингдек, барча юон шаҳар-давлатлари ўртасида тузилган ўйинлар чоғида урушларни тўхтатиши ҳақидаги битим шартлари битилган эди. Беш ҳалқа дунёнинг бирлигини англатади.

АНЬАНАЛАР

Қадимда Олимпия

томоша қилиш қуллар, қатор жиноятлар (масалан, зўрлаб номусга тегиши жинояти) содир этган шахслар ва ... аёлларга тақиқланарди. Агар сўнгги тоифадагилар томошибинлар орасида учраб қолса, шўрликларни баланд қоядан пастга улоқтиришарди.

Худди қадимдагидек, ҳозир ҳам мусобақа олови Олимпия шаҳрида қуёш нурлари ёрдамида ёқилади. Югурувчилар машъалани ҳар бир километрдан сўнг худди эстафета таёқасидек бир-бириларга узатишиб, шу тариқа навбатдаги Олимпия ўйинлари ўтказиладиган жойга олиб келишиади.

ЎЙИНЛАР СУРЪАТИНИНГ ПАСАЙИШИ

Мусобақаларда Эладанинг барча шаҳар-давлатларидан спортчилар қатнашишарди. Олимпия шаҳрига спорт байрамини томоша қилгани минг-минглаб томошабинлар келишарди. Шунинг учун, табиийки, у Пелопонес ярим оролингизни энг бой шаҳарларидан бири эди.

Эрамиздан аввалини IV асрдан бошлаб мусобақалар олдидан шоирлар ва нотиқлар чиқиши қилишар, хонандаю со зандалар ўз санъатлари намойиш этишарди. Ҳуллас, Олимпиада нафақат спорт байрами, балки улкан маданий тадбирга айланарди. Олимпия чемпионлари

олишга ҳаракат қилишар, баъзан бунга муваффақ ҳам бўлишарди. Соғлом рақобат, беллашув ўрнини аста-секин ҳасад, душманлик муҳити эгаллай бошлади. Турли жанжаллар, низолар келиб чиқди. Аммо Олимпия ўйинлари бутунлай барҳам топмади. Римликлар Пелопонес ярим оролини босиб олганидан кейин ҳам мусобақалар мунтазам ўтказилиб туриларди.

Фақат энди улар ўзининг аввали шукухини, маҳобатини йўқота борди. Масалан, тентакнамо император Нерон эрамизнинг 67 йилида жанговар аравалар пойгасида голиб чиқишига қарор қилди. Императорлик шон-шавкати унга камлик қилган, чоғи. Ўз хавфсизлигини таъминлаш мақсадида пойгода бошқа бирор рақибнинг ҳам қатнашишига рухсат бермади. Якка ўзи жанговар аравада майдонни олмон олқишилари остида бир неча марта айланди. Аммо мусобақани якунлашга муваффақ бўлолмади, чунки... фирт масти эди. Қуллар сал бўлмаса арава гилдираклари остига йиқилиб тушай деган ҳукмдорни кўтариб хобгоҳига олиб кетишиади...

Рим империясида настро-

ҚАЙТА ТИКЛАНИШ

Шундай қилиб, Олимпия шаҳри ҳам ташландик ҳолга келди. Ундаги маданий ёдгорликлар, ўйинтоҳа Зевста атаб қурилган улкан ибодатхона харобага айланди. 1875 йилда германиялик археологлар (қадимшунослар) гуруҳи қадими шаҳарда қазилма ишларини бошлаб юборди. Профессор Эрнст Кертис кўплаб кўхна биноларнинг пойдеворларини топди.

Орадан 19 йил ўтиб, 1894 йилда барон Пьер де Кубертен Олимпия ўйинларини қайта тиклаш бўйича ўз режасини тақдим этди. Ўша йили ёки Ҳалқаро Олимпия Кўмитаси тузилди. Ушбу ташкилот ҳозиргача фаолият кўрсатиб келмоқда. 1896 йилдан бошлаб Олимпия ўйинлари ҳар тўрт йилда мунтазам ўтказиб келингани. Фақат 1916, 1940 ва 1944 йиллар бундан мустасно. Сабаби, ўша йиллар Жаҳон урушларига тўғри келди.

Мамлакатимиз мустакилликка эришганидан кейин ҳамюрларимиз ҳам бу нуфузли ҳалқаро спорт мусобақаларида мунносиб равишда қатнашиб келишапти. Уларнинг кўлга киритган медаллари сони тобора ортмоқда. Келгусида ютуқлар яна ошишига ишончимиз комил.

Саҳифаларынинг бу галии тавзусини овқатланиши одобига башшылағык. Бинобарик, инсоннинг қандай фазилатта эга эканниш үчунг ғасшурхон атрофида үзини түштүши.

ОВҚАТЛАНИШ ТАОМИЛИ

Бир донишманддан одам нима учун овқатланади, деб сүрашганда яшаш учун, дея жавоб берган экан. Дархакиқат, инсон ўз организми мөйерда ишлаб туриши учун овқатланиб туриши лозим. Таом ейишнинг ҳам ўзига яраша одоби борки, унга амал қилин киши маданиятли эканидан нишона бўлади. Биз нонушта, тушлик, кечки овқатларни асосан оила даврасида тановул қиласиз. Оила аъзолари билан овқатланганда катталарнинг хатти-ҳаракати кичикларга, болаларга ўрнак бўлишини ўтиборга олиш керак.

Бир танишимникiga түғилган кунини йўқлаб боргандим. Ичкарига таклиф қилди. Катта хонада хонтахта безатилган, атрофига беш-олти чоғли одам йигилган. Бироздан кейин бир кексароқ киши ҳам келди. У танишимнинг тоғаси бўлиб, юз-кўзидан оқил инсон эканлиги кўриниб турарди. Даврага файз кириб, кўнгилни кўтарадиган гаплар билан сұхбатлашиб ўтирилди. Танишим яна икки кишини бошлаб кирди. Улар ҳам даврадан жой олиши.

Дастурхонга иссиқ сомса тортилди. Кекса киши:

бир сомса едим, нақ оғзингда эрийди, буни текинга ҳам олмаса керак, — деди.

Бу кўпчиликка маъкул бўлмади, шекили, унинг гапи ўтиборсиз қолди.

Хонадон эгасининг шаънига яхши тилаклар айтилиб, қиттак-қиттак олини. Энди газак ея бошлагандик ҳалиги йигит яна гап бошлади:

яна қаерлардадир ичган ароғини мақтади. Унинг сўзларига бошқалар эътибор бермади. Лекин уй эгаси бироз ўнғайсизланди.

Тақсимчада норин тортилди. Мезбон ҳаммани таомга таклиф этди. Ёнимда ўтирган кекса киши:

— Келин барака топсин, нақ сочнинг толасидай қилиб кесибди, — деди.

— Нориннинг хўрозини

ТАОМНИ ЁМОНЛАБ БЎЛМАЙДИ

бизнинг поччамизникида ейсиз, — дея яна оғзини тўлдириб гапирди ҳалиги йигит. — Хамиридан гўшти кўп бўлади, ҳар тақсимчага тўрттадан қази кўяди.

Мезбон ўзини нокулай сезди. Унинг аҳволини кўрган кекса киши энди жим ўтиrolмади:

— Ўғлим, келганингиздан бери еган овқатингиз, ичган ичимлигингизни мақтасиз. Дастурхон тўла неъмат, уларни камситиб бўлмайди. Бутунги насибангиз шу экан, етказганига шукр қилиб еяверинг. Агар овқат ёқмаётган бўлса сизни ҳеч ким зўрлаётгани йўқ, — деди.

Унинг сўзларини ўшигандан ўялдими ёки тўғри гап ёқмадими, ҳар қалай даврадан туриб кетди...

— Қани олинглар, пиширган барака топсин, — дея бошлаб берди.

Ҳамма сомса еяётган эди, кеч келганлардан бири:

— Чигатой дарвозада

— Конъякнинг зўрини кеч божамнида ичдим, ўзиям йигирма йиллик бўлса керак, — деди бурнини жижириб.

Ёнида ўтирган шериги тасдиқ ишорасини қили. У

тановул қилинган неъматлар учун Аллоҳга шукrona айтишдир.

Гарчи таом қошиқда ейилса ҳам, овқатланиш жараёнида бирор билан кўришиш, баданинг бирон ерини қашининг одобизлизикка йўйилишида гигиеник сабаблар борлигини эслатиб ўтиши жоиз.

Овқатланаётганда аввал катталар бошлайди, кейин кичиклар қўл узатади. Овқатланишга ўтиргандан сўнг қошиқ олиб кел, пиёлани юв, туз керак, қалампир қолиб кетибди, деб кичиклар, айниқса келинларни ўрнидан тургазавериш ярашмайди. Шунинг учун дастурхонда ҳамма нарса тахт бўлгандан кейин йиғилиш ва таом ейишни бошлаган маъқул.

Одатда овқат сузилаётганда агар у суюқ таом бўлса, масаллиги ёшга қараб тақсимланишига эътибор бериш керак. Палов, шавла, қовурдоқ каби қуюқ овқатларни аввал катталар кейин барча шошмасдан лаганнинг четидан ея бошлагани маъқул. Овқатни жуда иссигида тановул қилиш заарли. Ҳар гал пулаб, совутиб ейиш ҳам одобдан эмас.

Аксарият оиласарда ҳар қандай таом нон билан бирга тановул қилинади. Бунда дастурхон атрофида ўтирганларга етарли миқдорда нон синдириб ёки бўлаклаб қўйиш зарур.

Истрофарчилк ёмон одат. Шунинг учун ҳар гал дастурхонга етарли миқдорда таом тортилиши, шунга яраша нон синдирилиши керак. Баъзан мөйердан кўп овқат сузилиб, истроф бўлмасин дея болаларга зўрлаб едириш ҳоллари учрайди. Бу яхши эмас. Биринчидан, боланинг саломатлигига птурт етса, иккинчидан, таъб тортмай ейилган

овқатнинг ҳазм бўлиши қийин. Бу ҳақда тибиёт ходимлари ҳам кўп огоҳлантирадилар.

Кексаларимиз таом еб бўлингач, коса, лаганнинг тагида қолган мойини нон билан суриб ейишни одат қилишган. Ёшларга ҳам шундай қилишни тайнинлашади. Айримлар назаридан ёмон кўринса-да унинг ўзига хос ҳиммати бор. Бу билан истрофарчилкка йўл қўйилмайди. Ушбу амални бажарган катта савоб олади, кибранд фориг бўлиб, камтарлар қаторига қўшилади. Тарихда шоҳ, амирлар ҳам бунга амал қилишгани ҳақида маълумотлар бор.

Ота-оналар оиласада овқатланиш одобига риоя этиб, фарзандлардан ҳам уни талаб қилсалар, одатга айланади. Яхши одатлар эса одобнинг кўзгусидир.

СИҲАТ ТИЛАСАНГ КЎП ЕМА

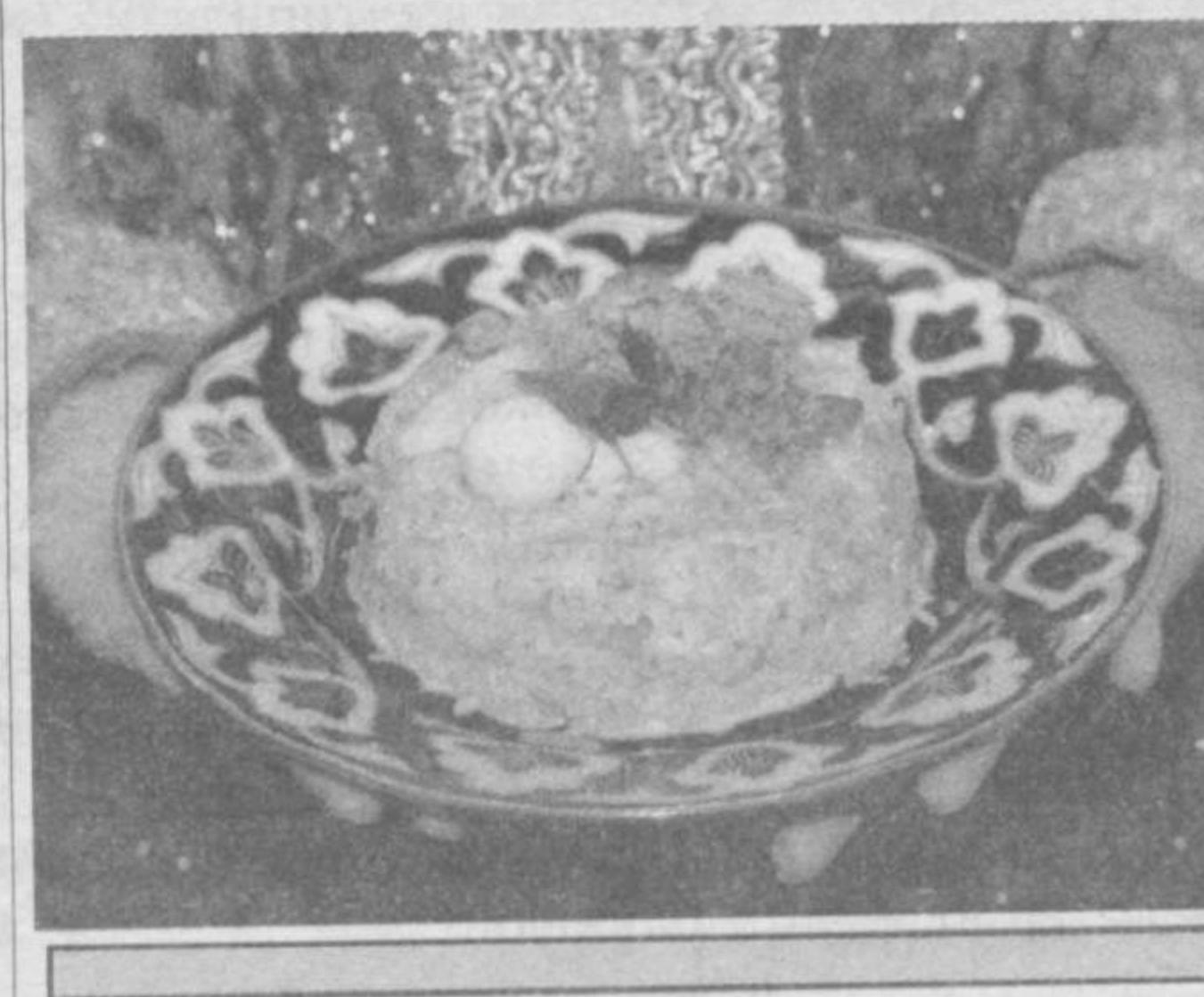
Бу мақолни кўп ўшигандан. Бироқ унга амал қилишга одатланишимиз керак. Табобат илмининг сultonни, улуғ аллома Абу Али ибн Сино киши овқатлангандан кейин дастурхондан бироз очиқиб ўрнидан турсин деган. Буни изоҳлаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Бир сўз билан айтганда, мөйердан ортиқча ейиш зарарлидир. Модомики, инсон узоқ ва соғлом яшашни истар экан, биринчи галда овқатланиш мөйерига амал қилиши зарур.

Меҳмондорчилик, тўй-маросимларда тўкин дастурхон атрофида ўтирганда ҳам инсон ўзи ёқтирган неъматларни тановул қилиши керак. Кўпчилик билан бир даврада ўтирганда овқатланиш одобига риоя этиш айниқса зарур. Чунки унинг қайдаражада одобли экани жамоат жойларида билинади. Биринчи галда қошиқ, санҷқиларни тўғри ишлатиб, шошмасдан овқат ейиш керак. Айниқса, спиртли ичимлики мөйердан ортиқ ичиш яратади. Айрим ҳолларда кўйиб, ўзини тута билмайдиган, қилган ҳаракатларини бошқарса олмайдиганлар ҳам бўлади. Бу инсоннинг ўта маданиятсиз эканлигини билдиради. Яна бир томони, кўпчилик олдида оғзига келган гапни сўзлаш ҳам ярамайди.

Овқатланаётганда ҳар ҳаракатни эҳтиёткорли билан амалга ошириш, яъни яхна овқатларни тақсимчага солгандада, ичимликларни куяётганда шошмаслик, бирга ўтирганларга ҳам таклиф этиш одобдан саналади.

Дастурхонга қўйилган неъматлар, иссиқ овқатлар гарчи тансиқ бўлсада, ёқмаса ҳам еявериш керак эмас. Айримлар қон босими, юрак касали бўлишига қарамай, мезбон хафа бўлади деб спиртли ичимликлардан қайтмайди, ёқмайдиган овқатларни сайди. Бу биринчи галда инсоннинг ўзига зарар. Яна бир томони, одобдан эмас. Мезбон ҳам меҳмонларни еб-ичишига зўрлайвериши одобдан бўлмайди. Тўғри, таклиф этиб туриши керак, аммо емасангиз хафа бўлман, оғзингизга ёқмадими, ўхшамабдими, каби сўзлар билан хижолат қилиб зўрлаш маданиятсизликка киради.

Модомики, инсон соғлом яшамоқчи экан, овқатнинг мөйерини билиши ва амал қилиши керак.

ТОПГАН ГУЛ...

Газетамизда пиёз ҳақида мақола бератганимизга ҳайрон бўлманг. Мундоқ ўйлаб қаралс, аччиқ егуликларнинг шириналардан кўра фойдаси кўпроқ бўлса керак. Фақат меъери билиш лозим. «Дўст ачитиб галирар», «Аччиқни аччиқ кесар» деб бекорга айтишмайди. Мурч, қалампир каби пиёз ҳам кўплаб шифобахш хусусиятларга эга.

Суви бурунга томизилса, димоқни очиб, шамоллашни даф қилишини кўпчилик билса керак. Кулоқча томизилса, унинг шангиллашини кеткишини эса аксар кишилар билишмайди.

Пиёз иштаҳани очиб, заиф меъданни кучайтиради. Бавосирда томирларнинг тиқилмаларини очади. Эркаклик кувватини қучайтиради. Ични юмшатади. Уруғи туз билан кўшиб суркалса, сўгални кеткизди. Колаверса, таомларга маза, таъм бағишлади. Меъридан ортиқ ейлса, бошни оғритади, ақлга ҳам зиёни бор.

ТОМГА СЕПДИМ СЕДАНА

Пайғамбаримиз (с.а.в.) седанани ўлимдан бошқа барча дардга даво бўлади деган эканлар. Ҳаққатан ҳам у жуда шифобахш. Ибн Синонинг ёзишича, балғам кўчиради, ел ва дам ҳайдайди. Тозалаш хусусиятга эга. Седана ва асални омухта қилиб, устига иссиқ сув қўйиб ичилса, буйрак ва қовуқдаги тошни туширади деб ҳисоблаган. Бундан ташқари, седанадан гижжа ҳайдовчи, газандаларнинг заҳрини кесувчи, асабларни тинчлантирувчи восита сифатида ҳам фойдаланган.

Халқ табиблари седанани сирка билан аралаштириб, хуснбузларни, ўスマларни йўқотишда ишлатишган. Унинг дамламаси тиш ва меъда оғриқларини қолдиради.

Шоир:
Кулча жуда мазали,
Седанали, жizzали
деганида ҳақ. Ростдан ҳам седана нонга ажаб маза бахш этади. Бундан ташқари бодринг, карам тузлашда ундан зиравор сифатида фойдаланишади.

ВАНИЛЛИ – ОЛМАЛИ ПИРОГ

12 киши учун:

125 г сариёғ, 250 г ун, 100 г шакар, бир чимдим туз, 1 дона тухум, 1 кг майда олма, 50 мл сут. 500 мл қаймоқ, 2 та пакетчада ванил упаси, 2 дона тухум сариги, 4 ош қошиқ туйилган бодом магизи.

ТАЙЁРЛАШ:

1. Эритилган сариёғни ун, 60 г шакар, туз ва тухум билан аралаштирилади.

2. Хамирни диаметри 24 см қилиб думалоқ шаклда ёйилади. Пирог пишириладиган идиш (форма)ни ёғлаб, унга ёйилган хамир солинади. Хамирнинг четлари идиш четидан юқоририк, «бортик» тарзда бўлсин.

Хамирли идиш 30 дақиқа совуткичда сақланади.

3. Духовкани 180° С гача қиздиринг. Олмаларнинг пўчоғини арчиб, уруғларини тозалаб, хамир устига тери-

«ЗЎРИДАН БОР»

Вақти-вақти билан бозорга тушиб турсангиз керак. Умрингизда ҳеч бўлмаса бир марта йўлингизни бирор зира-ворфуруш тўсиб: «Зиранинг арзони бор, олиб кетинг» деб жонингизга теккандир. Ундаилардан зира олмай кўя қолинг. Зираси зўр зираворфурушни мижознинг ўзи топиб боради. Бордю зираси ёқмай кетмоқчи бўлса, зираворфуруш: «Шошманг, бирорадар, бўёқда зўридан бор!» деб пештаҳта остидаги халтларини кавлашга тушади. Яшириб кўйган матоҳидан бир чимдимни ликопчагами, тарози палласигами қўйиб, ҳиллашингиз учун узатади. Шунда чинакам зиранинг ўткирихи «гул» этиб димогингизга урилади. Кўпчилик зира ни ош, норин, сомса

каби таомларни хушхўр қилувчи восита деб билади, холос. Ваҳоланки, Шарқ табобатида унинг қайнатмасидан камқонлик, ошқозон оғриги, иҷбуруғи, жигар хасталикларини даволашда фойдаланишган. Ибн Сино зира ни юрак ўйноғини, ҳиқичоқни тўхтатишида, ел ва гижжани ҳайдашда кўллаган. Овқат ҳазм қилишга ёрдамлашувчи, терлатувчи восита сифатида тавсия этган. Зира, шунингдек, қўзни равшан қиласди.

Қора зира мойи зарарли микробларни қиради. Ошқозон ости безлари фаолиятини яхшилаб, ўт ажралишига ёрдам беради. Унинг дамламаси қабзият ва бошқа ичак касалликларини даволашда наф беради. Дамламани тайёрлаш учун бир ош қошиқ қора зира ни бир чойнак (200 г) қайноқ сувга соласиз. Уни ярим соат ўраб қўясиз. Сўнг кунига 3-4 маҳал бир ош қошиқдан ичасиз.

МАҒЗИ ФИЖ-ФИЖ ЁФ

Бу шеър кўпчиликка болалиқдан таниш бўлса керак. Ундаги нақлни эса деярли ҳамма эшитгандир. Ҳар ҳолда ёнғоқ магзининг мияга ўхашлиги тасодиф бўлмаса керак. Мабодо, у ақлни кўпайтиргмаган тақдирда ҳам кўплаб шифобахш хусусиятларга эгалиги аниқ. Чунончи, табиб Давоийнинг ёзишича, бу қуруқ мева танага қувват бағишлиайди, қовуқ ва буйрак шамоллашининг олдини олади, бел оғригини қолдиради, пешоб томчилашини тўхтатади.

Сайд Муҳаммад Ҳасрат эса ёнғоқ пўчоғининг қайнатмасига гаргара қилинса, томоқ оғриги босилишини айтади. Айни пайтда, меъридан ортиқ истеъмол қилинса бош оғриб, оғиз яллиғанишини ҳам таъкидлайди. Ибн Сино қулоқ ичи йиринглаганда ёнғоқ баргининг ширасини илиқ ҳолда томизган. Ичак оғриқларини, ич кетишини тўхтатиш учун ёнғоқнинг майдаланганини, айниқса қовурилганини киндик устига сепган.

Ёнғоқ магзи шира йиққан пайти дармондориларга ниҳоятда бой бўлади. Бод, рахит ва тери касалликларини даволашда ёнғоқ барглари қайнатмаси аралаштириб

**Мия каби шаклим бор,
Бошим тўла ақлим бор.
Мени еган донишманд
Бўлур деган нақлим бор.**

тайёрланган ванна қабул қилиш жуда ҳам фойдалидир. Ҳом ёнғоқ қобигининг шираси экзема, дерматоз каби тери хасталикларини даволашда қўлланилади. Шунингдек, Ибн Сино бударахтнинг пўстлоғидан тайёрланган қайнатмани гижжани даф қилувчи восита сифатида тавсия этган. Колаверса, ёнғоқ илиқни тўқ тутувчи, тўйимли, мазали қуруқ мевадир. Магзининг 70 фоизини ёғ, 20 фоиздан ошигини оқсил ташкил эта-ди. Унинг баргидан тараалган ҳид эса турли ҳашаротларга, қуяга қирон келтиради экан.

ОЛМА ВА КИШМИШЛИ ПИРОГ

12 киши учун:

250 г ун, 200 г сариёғ, 1 дона тухум, 1 ош қошиқ конъяқ, бир чимдим туз, 600 г олма, 75 г шакар, ярим чой қошиқ, куритилган лимон ёки мандарин пўчоғи, 2 ош қошиқ кишмиш майизи, 1 дона тухум сариги.

Тайёрлаш:

1. Унни элаб, ўртасини чуқурча қилинади. Сариёғни кичик бўлакчаларга бўлиб, чукурчага солинади. Унга тухум, 1 ош қошиқ сув, конъяқ ва бир чимдим туз кўшилиб, хамир қорилади. Хамирдан зувала ясад, пленкага ўралган ҳолда совуткичда 60 дақиқа сақланади.

2. Духовкани 200° С гача қиздиринг. Хамирни иккита тенг бўлакка бўлинг. Бир бўлагини жўвалаб, диаметри 24 см бўлган идиш (форма)га солиб, духовканинг пастки қисмидаги 15 дақиқада давомида чала пишириб олинг.

3. Олмаларнинг пўчоғи ва уругини тозалаб, юпқа бўлакларга бўлинг. Уларни шакар, кишмиш майизи ва лимон (мандарин) бўлакчалари билан аралаштиринг. Арапашманинг бир қисмими чала пишган хамир бўлаги устига жойлаштиринг. (Дарвоқе, кишмиш майизини олдиндан озроқ вино ёки ко-

ЕЙИШ УЧУН ЯШАМА

Кишининг жону танига тўрт нарса катта зиён келтиради: кўп емок, кўп сўзламоқ, кўп жинсий алоқада бўлмоқ ва кўп ичмоқ.

Айтишларича, кам еб, кам ичмоқдан инсон учун фойдалироқ дори йўқдир. Чунки кўп овқат ейишдан ошқозон заифлашади ва барча касаллик шундан келиб чиқади. Тан эса кучизланаверади. Коринда бод пайдо бўлади, оғиздан эса ёқимсиз хид кела бошлайди. Юз сарғайиб, еган таом ҳазм бўлмайди.

«Хулосат ул ҳукамо»дан.

Кексалар оз овқат талаб этишади, чунки таомнинг ортиқаси уларни ҳалок қиласди.

Букрот.

Ҳаммомга боришга ҳожат сезсанг, корнинг тўқида борма, бу зарарлидир.

Кайковус.

Меъдадаги таом сени ушлаб туради, ортиқча таомни эса сен ушлаб турасан.

Сайдий Шерозий.

Тўқ коринга овқат ейдиган одам тиши билан ўзига-ўзи гўр қазиади.

Турк мақоли.

Кимки овқатдан кейин бир жойда ўтираса, қорин ишкамбадир, кимки овқатдан сўнг чўзилиб ётса, хузур қилур; кимки овқатдан сўнг юрса, узоқ умрлидур, агар югурса, эй воҳ, ўлимга яқинлашур.

Хинд ҳикмати.

Корнинг очмай овқат егил, Корнинг тўймай қўлинг артгил. Битта нон жон азоби, Яримта нон жон роҳати. Кўзи очнинг қорни оч.

Ўзбек мақоллари.

Одам ўзининг бутун ҳаётидаги (ўрта хисобда 70 ёш) овқатланиши учун б йил сарф қилар экан. У умрингиз охирига ча 100 тонна озиқ-овқат еяр экан. Бошқача айтганда, одамнинг ўртача оғирлигини 80 килограмм десак, унда киши ўз вазнидан 250 ҳисса кўп овқат истеъмол қиласди.

лади. Алоҳида идишга 8 ош қошиқ сут кўйилади. Қолган сут, қаймоқ ва 40 г шакар кастрюлга солиниб, қайнаш олди ҳолатигача (қайнаб кетмасин) оловда тутилади. Кейин уни қошиқ билан аралаштириган ҳолда қуруқ ванил упаси аралаштириланган сут, тухум сариги қўшиб, қайнаш ҳолига келтирилади. Ҳосил бўлган аралашма олмалар устига қўйилади. Унинг тепасига майдаланган бодом талқони сепиб, иссиқ духовкада 45 дақиқада пиширилади. Охирги 15 дақиқада пирогнинг устини фольга билан ёпиш лозим. Пирог идишда турган ҳолда совутилиб, кейин олиниади.

Пирог иссиқ духовкада 30-35 дақиқада пишиши.

Ёқимли иштаҳа!

ЧЕТАСИ ФАРАНГЛАР

Кўпчилик ҳамюрларимиз мустаҳкам темир гаражларни ўз хонадонларининг ишончли бир бўлаги деб биладилар. Шу боис, унча мунча қимматта эга буюмларини ҳеч хавотир олмай гаражда сақлайдилар. Бироқ гараж қанчалик мустаҳкам бўлмасин, "устасига баривор" деганилариdek, пихини ёрган айрим қўли қинғир инсонлар ушбу темир "хонадон"ларга киришига йўл топарканлар.

Эрталаб одатдагидек хизматга отланган А. Бештиев гаражи эшигининг бир қисми қайриб очилганини кўриб, хуши бошидан учди. Ахир гаражда "Жигули"-дан ташқари унинг эҳтиёт қисмлари, анча-мунча қимматга эга буюмлар бор эди-да.

А. Бештиевнинг вақтни ўтказмасдан Миробод туман ИИБга воқеани маълум қилгани ўз самарасини берди. Бир неча соат ўтиб-утмай тезкор гуруҳ аъзолари гумон билан Патхилла Ризиковни қўлга олдилар. Сабаби, ўттиз тўрт ёшли Патхилла илгари ҳам шунга ўхшаш бир неча жиноят содир этиб, "ўтириб" чиққанди.

Изқуварлар нишонни тўғри олишган экан. Баривор сири фош бўлишига ақли етган П. Разиков

қиммишини тан олиб, темир гаражни қандай очганини сўзлаб берди.

— Кечаси Ҳикмат ва Султон исмли танишларим билан спиртли ичимлик ичиб, гараж эшигини арматура билан очдик. "Жигули"нинг тўртта филдирагини, яна тўрт дона шиналарни, тўртта ишлатилган филдиракларни, балиқ овланадиган қармоқлар, "Нексия" автомашинасининг рулини олиб кетдик.

Ўз қиммишини очиқ-ойдин сўзлаб, ёзib берган П. Разиковдан далилий ашё сифатида тўрт дона ишлатилган филдирак олинди. Шунча жиноят қилиб ҳам тавба қилмаган йигитнинг ўмарган "ўлижа"лари ҳисоб-китоб қилинганда жабрланувчига беш юз минг сўмлик зарар етказилгани маълум бўлди.

Жиноят фош этилди. Айбор суд ҳукми билан тегишли муддатга озодликдан маҳрум этилди. Шунингдек, у жабрланувчига етказилган зарарнинг қолган тўрт юз йигирма минг сўмини ҳам тўлайдиган бўлди.

Валишер МАДАМИНОВ.

ТЕЗКОР ГУРУХ ИУЛГА ЧИКДИ...

ТОНГДА ОТИЛГАН ЎҚ

Шеробод туманидаги қишлоқлардан биринда тонгда ўқ овози эшишилди.

— Усмон бўлса керак, — деди кимдир. — Унинг милтиги бор. Овчи-да.

Овчи ва милтиқ ҳақида ички ишлар ходимлари хабар топишди. Суриштириб кўрилганда, туманинг Қишлоқбозор даҳасидаги яшовчи Я. Усмон овчилик жамиятининг аъзоси эканлиги маълум бўлди. Унга ов

куролидан фойдаланишга рухсат берилган эди. Шунга қарамай овчи қиёфасида юрган вилоят ИИБ ЖК ва ТҚКБ тезкор вакиллари, подполковник М. Норбоев, капитан Ф. Нурматов, катта лейтенант К. Бозорвлар унинг кўнглига қўл солиб кўришиди.

— Майли битта 16 калибрли ов милтифи топиб бераман, порох ҳам бор — деди у. Ов қуроли ва бир кило порох устида анча савдолашиб тортишдилар. Ба ниҳоят милтиқ 85 минг, порох эса 50 минг сўмга келишилди. Пулни санаб олаётган "овчи"нинг кирдикори фош бўлди. Милтиқ унинг қўшниси П. Саидмуродга тегишли экан. У ўқотар қуролни қонунга хилоф рашида, ҳеч қандай ҳужжатсиз сақлаб келгани аниқланди.

Ноқонуний равишида қурол-яроғ, ўқ-дори сақлаган Саидмурод ва уларни сотишга воситачилик қилган қўшниси Я. Усмонлар ИИБ ходимлари томонидан қўлга олиндилар.

С. ОМОНТУРДИЕВ.

Ўзбекистон Республикаси ИИБ Академияси раҳбарияти ва профессор-ўқитувчилар жамоаси Фуқаровий-хуқуқий фанлар кафедраси катта ўқитувчиси, майор Н. Шоимовга онаси

Жарқин

ШОИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чукур ҳамдардлик билдирадилар.

Тошкент вилояти ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва фахрийлар кенгаши бошқарма ЙХХБ бўлими бошлиғи, подполковник Д. Холдоровга онаси

МАНЗУРА аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чукур ҳамдардлик билдирадилар.

Фарона вилояти ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва фахрийлар кенгаши Кўқон шаҳар ИИБ фахрийлар кенгашининг раиси, истеъфодаги капитан

Халижон ота БАРОТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чукур ҳамдардлик билдирадилар.

Фарона вилояти ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва фахрийлар кенгаши бошқарма аҳборот маркази ходими, сафдор Р. Режаповга отаси ички ишлар идоралари фахрийси, истеъфодаги подполковник

Абдусалом РЕЖАПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чукур ҳамдардлик билдирадилар.

Сурхондарё вилояти ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби бошқарма ШТБМИ катта тезкор вакили, майор Р. Юсупова онаси

ОЙСАРА аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чукур ҳамдардлик билдирадилар.

Транспорт ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби бошқарма ходими, подполковник А. Ахуновга турмуш ўртоғи

Шахноз АХУНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чукур ҳамдардлик билдирадилар.

Марҳумларнинг яқинларига Аллоҳ сабр берсин!

НАВБАТЧИЛИК ҚИСМИ ХАБАРЛАРИ

ҚОТИЛ ЖИЯН

1 январь куни соат 1.30 да Андижон шаҳрида яшовчи В.нинг уйи олдида елим халта пайдо бўлди. Унинг ичидаги кесиб олинган одам боши бор эди. Зудлик билан оёқга турган ҳуқуқ-тартибот ходимлари ишга киришишиди. Жасаднинг тана қисми воқеа жойидан унча олис бўлмаган ҳудуддан топилди. Мархум 36 ёшли Ш. Қодиров бўлиб, ушбу шаҳарда яшар экан. Қотил ҳам тезда аниқланиб, қўлга олинди. У жасаднинг бош қисми тошлиган жойда яшовчи В.нинг 26 ёшли жияни И. бўлиб чиқди.

АРОҚНИНГ ИДИШИ ҲАМ ҲАВФЛИ

Бухоро вилояти Когон шаҳрида яшовчи А. Виктор ўз уйида турмуш ўртоғи В. Наталянинг бош қисми тошлиган жойда яшовчи В.нинг 26 ёшли жияни И. бўлиб чиқди.

ЖИНОЯТГА ЖАЗО МУҚАРРАР

Тошкент шаҳри Яккасарай туманида яшовчи М. Борировнинг уйида ўғирлик содир этилиб, номаълум шаҳс қимматбахо буюмларни ўмарид кетганди. 2005 йил 31 декабрь куни эса ушбу жиноят учун яшаш ва ишлаш жойининг тайини бўлмаган, 1984 йилда туғилган И. гумонланиб қўлга олинди.

ДАЛАДА МУЗЛАБ ҚОЛДИ

Қорақалпогистон Республикаси Беруний туманида яшовчи, 1978 йилда туғилган X. Жумабой маъст ҳолда уйи яқинидаги дала-да музлаб, бевақт оламдан ўтди. Ҳозирги қишили-қировли кунларда ушбу ҳодиса ичкиликка мойил бўлган фуқароларга сабоқ бўлса ажаб эмас.

ОҒУ ЧАНГАЛИДА

фат ароқнинг нафақат ўзи, балки идиши ҳам кези келгандага кўнгилсизлик келтириб чиқаралар экан.

ҲИБСХОНАДА КУТИБ ОЛДИ

Янги йил байрамини "бекамуқуст" кутиб олиш мақсадида отни элбурутдан ёамчилаган Янгийўл шаҳрилик А. Азим 2005 йил 6 декабрь куни талончилик содир этиди. У Янгийўл тумани ҳудудида самарқандлик И. Усмоновнинг куч ишлатиши ўйли билан кўркитиб, 300.000 сўм пули ва "Нокия" русумли уяли телефонини олиб кетди. Бироқ 31 декабрь куни Азимнинг рўпарасида пайдо бўлган ИИБ ходимлари унинг кайфиятини бузиб кўйишиди. Талончи Янги йилни ҳибсхонада кутиб олди.

БЮОМЛАР ЭГАСИГА ҚАЙТАРИЛДИ

Байрам арафасида Сирдарё вилояти Гулистон шаҳрида яшовчи Д. Аҳме-

д Қашқадарё вилотидан Андижон шаҳридаги танишиникига меҳмонга борган X. Шуҳратга Янги йилни қаршилаш насиб этмади.

Чунки у байрам кайфиятини "созлаб" олиш учун гиёҳвандлик моддаси истемол қилди. Бироқ унинг миқдори кўпайиб кетиб, Шуҳратни нариги дунёга жўнатди.

**Исмоил МИНОВАРОВ,
ИИВ Матбуот маркази
ходими, майор.**

БЕДАРАК ЙЎҚОЛГАН

Тошкент вилояти Янгийўл тумани ИИБ томонидан 1955 йилда туғилган Солижон Ёрматов бедарак йўқолгани учун қидирилмоқда.

У Янгийўл туманинг Халқбод кўрғони Ўзбекистон кўчаси 21-ййда яшаган. Уйидан номаълум сабабларга кўра чиқиб кетиб, қайтиб келмаган.

Белгилари: бўйи 170-175 см, ўртача гавдали, оқ сариқдан келган, сочи ва қоши кўзлари қора, бурни пучуқ, лаблари қалин, юзи думалоқ, пешонаси кент.

Кийимлари: эгнида қора футболка, қора, сунъий толадан тўқилган жемпир, тўқ кўнглини шим, оёғида рангли пойафзал бўлган.

Солижон Ёрматовни кўрган, қаерлалигини билганлар яқин орадаги ички ишлар бўлимига хабар беришларини сўраймиз.

Қамоқхонанинг бири бирдан залворли, хаёлида беҳисоб бўлиб туюлган темир эшикларини кучли бир энтиши, ҳаяжон билан босиб ўтган Ҳабиулла охирги – катта дарвоздан ташқарига қадам қўйди-ю «озодлик» деб аталмиш бебаҳо неъматнинг қаймоқдек қуюқ, нурафшон ҳавосидан тўйиб симириди. Гўё озодлик нағасидан сархуш бўлган каби жойида бироз гарангшиб тургач, аста одимлаб, воказат томон йўл олди.

Ҳабиулла воказат майдонига қўйилган қатор ёғоч ўриндиқларнинг би-

рига ўтириди. Лаш-лушлари солинган қопчиқни ёнбошига қўйиб, унга сунянганича хаёлга берилди...
***

Ўшанда маҳалладош дўстси Ортиқали ўғлига суннат тўйи қилаётган эди. Тўй базми қизигани сайин ичкликбозлик ҳам авжига чиқди. Ўзининг таъбири билан айтганда, «белига қамишдан белбог боғлаб» кечадан бўён хизматда бўлган Ҳабиулла «Бу ёғига машинада бориб, бажариладиган хизмат қолмагандир» деб ўйлади-ю «рулда»лигини ҳам унуги, даврадошли-

рининг «ол, оли»га бўйсунуб, катта пиёладаги ароқни симириди. Биринчи қадаҳ бошқаларига йўл берди. Икки-уч пиёлани бўшатгач эса қўлбола ароқдан мияси айқаш-уйқаш бўлиб, бехос ёнидағи қайноқ чойли чойнакни ағдариб юборди.

– Эпласант ичгин-да,

ТЕСТ

ЯНГИ ЙИЛ СИЗ УЧУН ҚАНДАЙ КЕЧАДИ?

Айтишларича, жорий йилда итни ёқтирадиганларни ажойиб сюрпризлар кутади. Балки шундайдир, бунисини йил давомида кўраверамиз. Ҳозир эса сиз ҳақиқатан ҳам тўрт оёқли вафодор жониворларга дўстмисиз ёки йўқми – синаф кўрамиз. («А» кўринишидаги саволларга берилган жавоб учун 2 балл ёзилади. «б» га берилган жавобларга балл ёзилмайди).

1. Итингиз борми?

а) бор.
б) йўқ.

2. Сизнингча, ит нима учун гапиришни билмайди?

а) улар сўзсиз, кўз қарашлари билан ҳам ўз фикрларини англата оладилар.
б) улар билан гаплашишга ҳожат йўқ.

3. Ит билан орангиздаги муносабат?

а) айло даражада дўстмиз.
б) итсиз ҳам куним ўтади.

4. Тургеневнинг «Муму»си қанақа зотли ит эди?

а) оддий, хонаки ит.
б) овчарка.

5. Каштанканинг янги эгаси унга қандай исм кўйган?

а) «Тетка».
б) «Барби».

6. Итлар ҳақида ҳеч бўлмаса битта латифа айта оласизми?

а) ҳа.
б) йўқ.

7. Итнинг суратини чиза оласизми?

а) ҳа.
б) чизиб кўрмаганман.

Йигилган балларни жамланг:

10-14: Сиз янги йилда ўта омадли инсонга айланасиз. Сизга баҳт, соглик ва осоиишталик, давлат ёр бўлади. Ажойиб, хушфеъл, садоқатли инсонлар билан танишиб, дўстлашасиз.

6-8: Сизнинг итларга бўлган муносабатингиз мақтovга лойиқ. Сизни ҳам омадлар кутмоқда. Бу омадга фақат инсоннинг тўрт оёқли дўстларига эътиборни кучайтирганингиздан кейингина эришасиз. Балким, ширингина кучукча боқиб оларсиз?

0-4. Сизга балки мушуклар ёқар? Ҳамиша ҳазилмутойибани унутманг. Сизга ҳам омад ёр бўлади.

ошна! – оёғига чой тўкилган Набижон исмли ўзи тенги йигит уни жеркиди. – Шимни расво қилдинг-ку?

– Ҳи, шимингни балки ўзинг хўл қилгандирсан? Қилгуликни қилиб, айбни менга ағдармагин, – бўш келмади Ҳабиулла ва нималардир деб фўлдираб, қўлига кириб қолган бўш шишани Набижонга отди. У чап берган эди шиша деворга тегиб, чил-чил синди. Унинг бехосдан қилган бу қилиғидан жаҳли чиққан Набижон ҳам уни урмоқчи бўлиб ҳезланди. Даврадошлар ҳай-ҳайлаб, уларни ажратиб қўйишиди. Ҳеч қанча вақт ўтмай уч-тўрт йигит ҳамон оғзидан боди кириб, шоди чиқаётган Ҳабиуллани икки кўлтиғидан олиб, «ака, ҷарчабсиз, бироз дам олинг» деб қўшни хонага ётқизиб қўйишиди.

У қанча мизғиди-бильмайди. Чўчиб, кўзини очганда ташқаридан ҳамон ўйин-кулги бўлаётганди.

У чайқала-чайқала эскигина «Жигули»си турган жойга борди. Узоқ уриниб, машина эшигини очди. Ихраб, сўкиниб ичкари кириб ўтириди ва машинани ўт олдири.

Тўйхона билан уйининг ораси бир чақирим. Уни қишлоқдаги биттагина марказий кўча орқали босиб ўтилади. Кўчанинг икки чети дараҳтзор.

ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

ҲИКМАТЛАР ҲАЗИНАСИДАН

- Молсизликдан қашшоқ бўлсанг ҳам, ақлан бой бўлишга ҳаракат қил. Чунки мол билан бой бўлгандан, ақл билан бой бўлган яхшироқдир.
- Ақл билан мол тўпласа бўлади, аммо мол билан ақл тўплаб бўлмайди.
- Ақл шундай қимматбаҳо нарсаки, уни ўти олиб кета олмас, ўтда ёнмас ва сувда оқмасдир.
- Ўз роҳатини халқнинг фами учун бузган кишини душман деб бўлмайди.
- Ўзини доно санаган идоондан эҳтиёт бўл.
- Агар зийрак бандалардан бўлай десанг, юзингни халқнинг кўзгусида кўр.
- Одамни йиллар эмас, балки ёмон одатлар қаритади.
- Очофатлик ва бузуқчиликдан ўзини сақдай билган одам энг кучли паҳлавондир.
- Оқил кишининг қалбини сирлар сандиги деб билгин.
- Доно кишининг тили юрагининг ичиди, агар у сўзламоқчи бўлса, юрагининг ичига назар солади. Фойдали бўлса сўзлайди, фойдали бўлмаса тилини беҳуда қимирлатмайди.
- Кимки бошқаларга раҳму шафқат қилмаса, ўзига ҳам ҳеч ким раҳму шафқат қилмайди.
- Яхшиликни чехралари очиқ, хушрўй одамлардан кутинглар.
- Ҳожат сўраш жуда зарур бўлиб қолса, солиҳ, яхши одамлардан сўра.

Тўпловчи: Жалолиддин ТУРДИЕВ.

боис, муддатидан олдин, айни Янги йил арафасида озодликка чиқди. У уйга етиб борган куни Янги йил кутилади. Уйга қандай кириб борса экан? Қамалган йили Ҳасан-Хусанлари беш, Тоҳиржон уч, Зулайҳо эса бир ёшда эди. Шунча вақт фарзандларни кўрмади. Рафиқаси олиб келмоқчи бўлганда, «тиканли сим ортида ўтирганим болаларим онгига муҳрланиб қолади» деб унамади.

Яқинлашиб келаётган поезднинг бўғиқ овози воказатда ўй суриб ўтирган Ҳабиулланинг хаёлларини тўзғитиб юборди. У шошиб ўрнидан турдио, қопчиғини кўтариб, ўзи чиқиши лозим бўлган вагон келиб тўхтайдиган жойни мўлжаллаб, илдам юриб кетди....

– Ойи, дарвоза тақилляпти, – синглиси бехос тушириб юборган ўйин-чоқни арча шохига илаётган Ҳасанбой паришонхитирлик билан дастурхон тузётган онасига ўтирилди.

Ҳасан-Хусан ҳовлиққича ойиларига қўшилишиб бири-биридан ўзиб, эшик томон югуршиди.

– Ойи, ойижон, уйимизга Қорбобо келди. Мана, қаранг, ростакам Қорбобо!

Рухсора либоси, кўксини қоплаган оппоқ соқол-мўйлови, бошидағи қалғори ўзига ярашган, Ҳасан-Хусаннинг қўлларини маҳкам ушлаб, қопчиғини қўлтиқлаганча жилмайиб турган Қорбобонинг намли қўзларига бир зум тикилди-ю «вой» деб қўлидаги косани тушириб юборди. У Қорбобо либосини кийиб олган умр йўлдошини таниган эди...

Шаҳзода ХУДОЙБЕРДИЕВА.

ДИЙДОР

Йигилган балларни жамланг:

10-14: Сиз янги йилда ўта омадли инсонга айланасиз. Сизга баҳт, соглик ва осоиишталик, давлат ёр бўлади. Ажойиб, хушфеъл, садоқатли инсонлар билан танишиб, дўстлашасиз.

6-8: Сизнинг итларга бўлган муносабатингиз мақтovга лойиқ. Сизни ҳам омадлар кутмоқда. Бу омадга фақат инсоннинг тўрт оёқли дўстларига эътиборни кучайтирганингиздан кейингина эришасиз. Балким, ширингина кучукча боқиб оларсиз?

0-4. Сизга балки мушуклар ёқар? Ҳамиша ҳазилмутойибани унутманг. Сизга ҳам омад ёр бўлади.

«О’zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyi bosmaxonasida chop etildi. Korxonalar manzili: Alisher Navoiy ko’chasi 30-uy.

Gazeta O’zbekiston Matbuot va Axborot agentligida 2003 yil 24 noyabrdan 007 raqam bilan ro’yxatiga olingan. Buyurtma J-1934. Bosilish - ofset usulida. Hajmi - 6 bosma taboq. 54790 nusxada chop etildi. Obuna raqamlari: Yakkta tar比da — 180. Tashkilotlar uchun — 366. Bosishga topshirish vaqt — 23.00. Bosishga topshirildi — 23.00. Internet va xonijiy matbuot vositalari asosida tayyorlandi.

MANZILIMIZ:
700029, Toshkent,
Yunus Rajabiy
ko’chasi, 1

TELEFONLAR:
Bosh muharrir o’rinbosari
Ulug’bek MAMADALIYEV
Mas’ul kotib v.b. Erkin SATTOROV

Tahririyat hisob raqami
20210000700447980001, MFO
00421. «Ipak yo’li» aksiyadorlik
investitsiyaviy tijorat bankining
Mirzo Ulug’bek bo’limi.

Ko’chirib bosishda «Postda»dan olinganligini ko’rsatish shart.
Muallifning mulohazasi tahririyat fikriga mos tushmasligi mumkin.
Maqolada keltirilgan misollar, raqamlar, ma’lumotlarning aniqligi uchun
mualliflar javobgardirlar. Qo’lyozmalar tahlil qilinmaydi va qaytarilmaydi.

Gazeta haftaning shanba kunlari chiqadi.
Kelgusi sonda uchrashguncha xayr!